

Szerkesztőség. Kiadóhivatal és nyomda. Bul. Reg. Ferdinand (József főherceg-ut) 4. Telefon: 151. Sürögnyomás. Közlöny. Arad. :: Az Aradi Nyomda Vállalat tulajdona. Kiadása és rotációs nyomása. Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak: Évente 1090, félévre 540, negyedévre 270, havonta 90 Lej. Külföldre havonta 50 Lej feljebb. :: Egyes szám 5 Lej. Vasárnap 6 Lej. :: (Bucurestiben 50 bani felár.) Hirdetések tarifa szerint. ::

XLV. évfolyam, 233. szám * Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF * Kedd, 1930 október hó 14

Titulescu-kormányt jósolnak a bucuresti-i lapok

„Mironescunak elő kell készíteni a talajt az összes pártok együttműködésére” — Titulescu csak a nagy külföldi kölcsön megkötése után jön haza — Akció lunian és Mirto ellen — Maradnak a tartományi kormányzók

Hatiegan Emil dr. érdekes nyilatkozata

Bucurestiből jelentik: A lapok nagy cikkekben foglalkoznak a Mironescu-kormány hivatalbalépése által keletkezett új helyzettel. A legtöbb lap megegyezik abban, hogy a Mironescu-kormány csak ideiglenes, ezután feltétlenül következnie kell a Titulescu-féle koncentrációs kormánynak. A Cuvantul értesülése szerint Mironescunak elő kell készítenie a talajt az összes pártok együttműködésére. A Cuvantul szerint a lefolyt krízisnek két része van. Az első befejeződött Maniu Gyula lemondásával, a végleges befejezés azonban csak a Titulescu-féle koncentrációs kormány kinevezése után lesz. Erre azonban csak az új, nagy külföldi kölcsön megkötése után kerülhet sor. Titulescu először a kölcsön megkötését viszi keresztül és csak akkor hajlandó átvenni az ország ügyeinek vezetését.

A Cuvantul egyébként azt állítja, hogy a parlamentben a többségi képviselők részéről akció indul meg lunian igazságügyminiszter és Mirto iparügyi miniszter ellen. Mirto ellen azért mert fegyelméletlenséget tanúsított és agított a parasztpárt különválása mellett, lunian ellen pedig azért, mert része volt a kormányválság felidézésében. A lap szerint lunian ezzel tisztában van és ez volt egyik főoka annak, hogy nem akarta elfogadni a belügyi tárcát. A Cuvantul egyébként mint érdekességet említi meg, hogy Mirto ellen éppen azok a képviselők fognak felszólalni a parlamentben, akiket a maga csoportjához soroz.

Bucurestiből jelentik: Mironescu miniszterelnök rendeletet adott ki, amely szerint az összes kormányzóságok lemondását visszautasítják. Így a kormányzóságok vezetésében nem lesz változás.

Bucurestiből jelentik: Beavatott forrásból származó hír szerint a kormány nem nevezet ki több államtitkárt, úgy hogy összesen a most kinevezett négy államtitkár fog működni.

„Az emberiség szempontja vezet...”

Bucurestiből jelentik: Az új munkaügyi és népjóléti miniszter: Hatiegan Emil dr. fogadta az újságírókat és előtűk hosszabb nyilatkozatot tett. Kijelentette, hogy tárcájába tartozó legfontosabb kérdésnek a munkanélküliség problémáját tartja, amelynek nemcsak szociális, de politikai háttere is van.

— Kemény télen nézünk elébe — folytatta szavait — és tudatában vagyok annak, hogy a munkanélküliek tömegének kenyeret kell adni. Jól ismerem nyomoruságos helyzetüket. Pedig télen a közmunkák végeztetése nehézségekbe ütközik és nagyobb közmunkák kiírására alig lehet gondolni. Már tárgyaltam Popovici pénzügyminiszterrel ez ügyben, melynek megoldását egyénileg is szívügyemnek tekintem. Átérezem a munkanélküliek sorsát. Voltam jómódban, de ismerem a sors nyomasztó helyzetét is.

— A munkaadók és a munkások egyaránt személyes ismerőseim, remélem, hogy személyes nexusaim latbavetésével kenyeret tudok juttatni a nélkülözőknek. A társadalomnak is össze kell fognia, hogy enyhítsük az inségesek nyomorát, amely a tél küszöbén oly sötétnek látszik.

A miniszter ezután az erdélyi színházakról nyilatkozott, amelyek szintén tárcája hatáskörébe esnek. Kijelentette, ebben a kérdésben is az emberiség szempontja vezet. Szeretné, ha

az erdélyi magyar színészet megfelelő utánpótlásról tudna gondoskodni, mint ahogy régebben is Erdély termelte ki a legjobb magyar színészeket.

Maniu ünneplésére készülnek

Bucurestiből jelentik: A belügyminisztérium megcáfolja azt a hírt, miszerint Bessarabia tartományigazgatójává Pop Danilát, a kolozsvári hadtestparancsnokot nevezték ki.

Nagy változások a hadsereg vezetésében

A királyi hadgyakorlatoktól függenek a változások — Százötvenmillió lejébe kerülnek a vasutnak a hadgyakorlatok

Bucurestiből jelentik: A közeljövőben az egyes katonai parancsnokságoknál nagyarányú változások fognak történni. A változásokat erősen az őszi hadgyakorlatok befejezésétől teszik függővé tehát attól, hogy a parancsnokok miképpen teljesítik a rájuk bízott feladatokat.

Bucurestiből jelentik: A királyi hadgyakor-

latok miatt a CFR, napokig kénytelen egyes vonalakon korlátozni, illetve beszüntetni a forgalmat. Ebből kifolyólag körülbelül 150 millió lej kára lesz. A vasuti vezérigazgatóság ezzel kapcsolatosan átiratot intézett a pénzügyminiszteriumhoz, kérve, térítse meg a felmerülő kár egy részét.

Véres uccai tüntetések Berlinben a birodalmi gyűlés megnyitása alkalmából

Botrányok a megnyitó ülésen — Antiszemita tüntetések, lerombolt áruházak és horogkeresztes képviselők a birodalmi gyűlés megnyitásakor — „Zsidó üzlet — pusztítsd el!”

Berlinből jelentik: A birodalmi gyűlés ma délután 2 órakor nyílt meg. A parlament épülete előtt rengeteg ember verődött össze, úgy, hogy a rendőrség csak nagy erőfeszítésekkel tudta őket visszaszorítani. A nemzeti-szocialista képviselők felső kabátjuk alatt egyenruhában jelentek meg. A barna zubbonyon arany- és ezüstgallérokat viseltek, míg kariaikon vörös karszalagot, amelyben fehér körben horogkereszt van. A karszalagok zsufoltak és azokon látható Wilhelm August porosz herceg is. A kommunisták léptek be utolsónak, míg Hitler egyenruhás elvbáratl csoportosan jöttek a terembe. Mollé centrupárti képviselő, a 82 éves korelnök nyitja meg az ülést és kijelöli a jegyzőket. A kommunisták nyomban obstrukcióba kezdenek.

A Reichstag ülése alkalmával az uccákon súlyos és véres tüntetések zajlottak le, amelyek szünet nélkül folytatódnak a késő éjjeli órákig. A Leipziger-platz több üzletének ablakait beverték. A Tietz-áruházat összerombolták. A világhírű Wertheimer-áruház összes ablakait összetörték. Nyilvánvaló, hogy erős és fellángzó antiszemita agitációról van szó, mert a zsidó üzletekre ilyen felirású plakátokat ragasztottak: „Zsidó-üzlet, pusztítsd el hazafi!”. A rendőrség még este 8 órakor uralja a helyzetet.

A birodalmi gyűlés megnyitása előtt az a hír terjedt el, hogy Bredt igazságügyminiszter a gazdasági párt felszólítására lemondott s emiatt részleges kormányválság tört ki.

Berlinből jelentik: A Reichstag ülése zajos jelenetek között folytatódott. Mikor az

Bucurestiből jelentik: Nemzeti-parasztpárti körökben nagy ünnepelet akarnak rendezni Maniu Gyula tiszteletére, külföldre való elutazása előtt. Ezzel kapcsolatosan energikusan cáfolja a párt azt a hírt, hogy a chemareisták a vezér ellen fordultak volna. A chemarea tagjai továbbra is határtalan tisztelettel vannak eltelve Maniu Gyula iránt.

Titulescu incidense

Bucurestiből jelentik: A Dimineata és Adeverul feltűnésteltető hírt közöl legutóbbi számában. Titulescu hazajöveteléről beszélve, a két lap közli, hogy erre nincs engélyre kilátás. A lap megállapítja, hogy legutóbb a londoni követség két tisztviselője olyan jelentést küldött Bucurestibe, amely mély elégedetlenséggel töltötte el a londoni meghatalmazott minisztert. Követelte a két követségi főtisztviselő megbüntetését, azonban ezt csak úgy tudta elérni, hogy ellenesetben lemondással fenyegetőzött.

ülésterembe érkezett a hír, hogy az uccán tüntetések folynak, általános vihar lett a térben. A névsorolvasás közben a kommunisták ezeket kiáltották:

„Odakint karddal verik Önök a munkásokat — így kezdik Önök a Reichstagot!”

A nemzeti szocialista képviselők nevük említeskor „Hitlernek” felkiáltással jelentkeznek. Brüning nevének említésekor „Éhségdiktátor” kiáltások hangzanak el. Csak a háznagyok erejének köszönhető, hogy eddig tettelegességre nem került sor, de igen aggasztó a helyzet. Az ülés folyik.

Berlinből jelentik: Az ülés folyamán a képviselők sértő szavakat kiáltottak az ellenpárt-hoz tartozók felé. Amikor Göbbels megjelent, a nemzeti szocialisták viharosan éljeneztek, míg a kommunisták hangosan püjoltak. Moldenhauer nevének hallatára a nemzeti szocialisták ezt kiáltották: „Harminc millió márka!” Hüfdering és Münchmayer megjelenésekor szintén hangos indulatszavak hallatszottak. Az ülés teljes hangzavar közepette folyt le.

A birodalmi gyűlés ülése után a nemzeti szocialista képviselők pártértekezletet tartottak és távozásuk után a brandenburgi kapunál a nyugalom helyre állott. A tüntetők a Potsdamer-téren gyűltek össze és hét órakor az üzletekből kiözönlő alkalmazottakkal a tömeg egyre nőtt, úgy hogy két rendőri készütségnek kellett kivonulni, amelyek azután megtisztították az uccákat. Tíz embert alítottak elő a tüntetők közül, akik a Darmstaedter Bank cégtábláit és üvegablakait bezúzták. Este már teljesen helyreállott a nyugalom Berlinben.

A kétségbeesés jajszaival az aradi kereskedők vasárnapi gyűlésén

„Az elégedetlenség nem szorítható többé korlátok közé”

Osszefogtak Aradváros kereskedői és iparosai, hogy megküzdjenek a gazdasági katasztrófával — Ma már az sem segít, ha leszállítják az adóterheket. A kormány nem hagyhatja figyelmen kívül az iparos- és kereskedőosztály feljajdulását — Nyugdíjintézet vagy menház. Megemlékezés Deutsch Andorról

Azonnali moratórium legalább februárig

Szokatlanul népes gyűlést tartott vasárnap délelőtt az Aradi Kereskedelmi Testület. Egy megkínzott társadalmi réteg panaszait és jajszavát tükrözve vissza a Kereskedelmi és Iparkamara tanácssterme, ahol igen sokan, hely hiányában, állva hallgatták végig azokat a szavakat, amelyeknek mindegyike ott él Aradváros kereskedő- és iparostársadalmának lelkében. A közgyűlésen megjelentek az aradi iparosság reprezentánsai, *Okiriu* Iustin, *Steigerwald* Alajos, *Czeiler* István és *Moskovitz* Izidor személyében, a fűszerkiskereskedők szindikátusa pedig ugyancsak nagy számban képviseltette magát *Engel* Gyula elnök vezetésével. A Kereskedelmi és Iparkamara részéről *Pacuraru* Brutus főtitkár, *Falus* Lajos dr., *Trăilescu* Ionel dr. titkárok vettek részt.

Pontban 11 órakor vonult a terembe a kereskedelmi testület vezetősége *Domán* Sándor elnök vezetése mellett, akinek szomszéd-ságában *Szöllösi* Zsigmond dr. a Kereskedelmi Testület főtitkára ült az emelvényen. *Domán* Sándor elnök szomorú megnyitóját, amelyben *Deutsch* Andort, az Aradi Kereskedelmi Testület volt társelnökét parentálta el megilletődött hangon, az egész gyűlés állva, mélyszégyes csendben hallgatta végig.

Beszédében ismertette az elhunyt nagy érdemeit, amelyeket a kereskedők érdekeiért vívott harcokban szerzett.

Mély megilletődéssel fogadta a közgyűlés az elnök szavait, amely után az elnök az ülést megnyitottnak jelentette ki, üdvözölte a szép számban megjelenteket, a kereskedelmi kamara képviselőit, az iparos vezetőket és a fűszerkiskereskedők szindikátusának tagjait. Majd bejelentette, hogy a gyűlés tárgysorozatán a nagyenyedi kongresszus előkészítése szerepel.

A kereskedők nyugdíjintézete

Szöllösi Zsigmond dr. főtitkár ismertette a nagyenyedi országos kereskedő kongresszus tárgysorozatát és bejelentette, hogy a nagyenyedi kongresszus tárgysorozatán szerepel a kereskedők nyugdíjintézetének felállítása.

— A nyugdíjintézet felállításának problémája, — mondotta — nem új kérdés. A régi jobb időkben is fontos probléma volt ez és ma, amikor ugyszólván naponta folyamodnak pillanatnyi segélyért a volt kereskedők, — egész természetesen bukkan fel a kereskedők nyugdíjintézetének és jóléti intézményeinek terve. A szövetség a nyugdíjintézet alapjait sorsjátékkal akarja lerakni, ami néhány milliót jelent. A szövetség számít az összes kereskedők belépésére és tekintetbe veszi azt, hogy a mai körülmények között a kereskedők nem tudnak magas díjakat fizetni. Az a terv, hogy az egyes számlákon alkalmazzák a nyugdíjintézet bélyegeit s más jövedelmek is kifizetésben vannak.

Menház a kereskedőknek

Faragó Rezső, az Aradi Általános Takarékpénztár vezérigazgatója, mint a régi Aradi Kereskedők Körének volt titkára szólal a kérdéshez. Emlékeztet arra, hogy annak idején milyen lelkesedéssel indult meg a mozgalom Aradon a kereskedők nyugdíjintézetének felállítására. Akkor még kereskedelmi alkalmazottak is voltak a tagok között és az *Andrényi* cég egyik hivatalnokja, *Kálmán* József nyitotta meg az adakozást ezer aranykoronával. *Kell* Lajos és mások járultak hozzá ötlettel, pénzzel és a nyugdíjalap egyre gvarapodott, a pénzből házat vásároltak, a házból hadikölcsön lett — ami aztán szintén elveszett. Kifejti ezután, hogy régen talán lehetett arról szó, hogy nyugdíjintézetet alapítsanak a kereskedők, mert akkor

a biztos jelenből lehetett építeni a jövőt. Ma azonban a jelen sem biztos

a kereskedők nem tudnák elviselni a ma súlyos teherterhelés mellett a nyugdíjintézetet szembeni kötelezettségeket

és elsősorban fontos az, hogy a nagyszámban kiöregedett, elszegényedett kereskedő elhelyezéséről történjen gondoskodás és kéri a testületet, hogy a nagyenyedi kongresszus elé olyan javaslattal lépjen, hogy a sorsjátékot és az egyéb jövedelmeket arra fordítsák, hogy minden nagyobb városban építsék fel a kereskedők menházát.

Moskovitz Izidor igen érdekes felszólalásában szintén a nyugdíjintézet felállítására ellen foglalt állást és csatlakozott *Faragó* Rezső indítványához. Elmondta, hogy az Ipartestületek Országos Szövetségének megbízásából elkészítette az Iparosok Nyugdíjintézetének tervét és ehhez 30 különböző alapszabályt tanulmányozott át. A szatmári iparoskongresszus elvetette a nyugdíjintézet tervét, mert lehetetlennek tartotta a keresztülvitelét. Egy törvény ugyanis előírja, hogy a jóléti intézmények pénze csak ingatlanokba fektethető, vagy a *Cassa* Depunerinél helyezhető el 2 százalékos kamattal. Ilyen csekély jövedelmezőség mellett nyugdíjintézet fenntartása lehetetlen. Ami pedig az ingatlanokba való tőkebefektetést illeti, hivatkozik a munkások nyugdíjintézményére, amely az impériumváltozás után 34 millió lejt vett át s most felszámol, mert tőkéjét kénytelen volt improditív ingatlanokba fektetni.

Domán Sándor expozéja

Domán Sándor ezután rátért a tulajdonképpeni expozéjára:

— Az elégedetlenség, amely robbanásig fűti a lelkeket, nem hajtóereje többé az előrehaladásnak. Hiányzik belőle a biztatás szava, a remény. Ennek az ülésnek nem lehet más célja, csak az, hogy meg kell végre állapítani, hogy tovább a dolgok így nem mehetnek! *Nem bírjuk így tovább a munkát, ha annak annyi biztató értelme sincs, hogy legalább megállni, legalább fennmaradni tudjunk.* Ki kell mondanunk itt és egy hét múlva Nagyenyeden megtartandó kongresszusunkon teljes nyíltsággal, hogy az az elégedetlenség, amely az ország magángazdaságát fűti, nem szorítható többé korlátok közé.

Nem elég az sem már, ha jövőre leszállítjuk az adókulcsot és csökkentik az adóterhet.

Nem lehet már megfizetni a mai anyagi leromlottság mellett azokat a közterheket sem, amelyek erre az évre előírva vannak. Ha nem veszik le legalább egy részét rólunk az ideit terheknek, ha az utólagosan behozott pótlékokat és a terhes utadót nem törlik és nem adnak moratóriumot, az új évbe olyan teherrel megyünk át, amely alatt tömegesen kell összeroszkodni a kereskedőnek és az iparosnak. *Egész sereg életbevágó részletkérdés tárogatja felénk sárkánytorkát.* Pénz, hitel, vámok, nyugdíjkérdés, mind olyanok, amelyek kissé elviselhetőbb időkben a gazdasági élet közvéleményét magasra kellene, hogy hullámoztassák. Melegen üdvözlöm Önöket, akik hivatta vannak arra, hogy hangot adjanak az ország gazdasági közvéleményének és kívánom, hogy szavuk ebben, a talán utolsó órában, ne legyen a pusztába kiáltók szava...

Moratórium februárig

Ezután *Moskovitz* Izidor szólal fel az

Cziring Armin és Fiai
szőrmeáruháza

BUDAPEST,
IV. kerület, Deák Ferenc-ucca 19. sz.

Kerpel Izsó és mások felszólalása után a közgyűlés megbízta az elnökséget, hogy a nagyenyedi kongresszus elé *Faragó* Rezső vezérigazgató előterjesztése alapján tegyen javaslatot.

Domán Sándor elnök ezután bejelentette, hogy a testület eladta a tulajdonát képező kereskedelmi internátust az iskola bizottságának és a vétel véglegesítéséhez szükséges városfőbejegyzés most már a közeljövőben megtörténik. A teljes összeg mintegy másfél év múlva folyik be a testülethez és kéri a közgyűlést, hogy addig ne foglalkozzék az összeg felhasználásával, mert a vezetőség nem akar adósságot csinálni. Javasolja, hogy az összeg kamatai, más járulékokkal kiegészítve 50.000 lejre, gyorssegély címén 10.000 lejt meg nem haladó összegekben egy bizottság útján kiadható legyen az arra rászoruló kereskedőknek, azzal a megszorítással, hogy ebben a segélyben csak a Kereskedelmi Testület tagjai részesülhetnek. A közgyűlés az elnök javaslatát egyhangulag elfogadta.

Ezután az elnök fölolvasta *Zima* Tibor, az Ipartestületek Országos szövetségi elnökének levelét, ki a szövetség több vezetőjével együtt meghívót kapott a gyűlésre, de nem jöhetett el. *Zima* Tibor levelében kifejti, hogy örömmel venne részt a kereskedő társadalom manifesztációján, miután az a legjobb pillanatban hangzik el, azonban a Credit Rt. alapítókezelő közgyűlést hívott össze s a közgyűlés meghirdetett ideje összeesik a Kereskedelmi Testület közgyűlésével és így nem lehetnek jelen a közgyűlésen. Arra kéri az elnökséget, hogy az iparosság szolidaritását hozza a kereskedőtársadalom tudomására, mert úgy gondolja, hogy a kormány nem hagyhatja most figyelmen kívül annak az osztálynak a feljajdulását, amely az agráriusok után a legtöbb szenved a krízis miatt.

iparosok részéről. Javaslatot terjesztett elő arról, hogy a kereskedők és az iparosok barátságos összműködését úgy gyakorlatosítsák, hogy a közös ügyeket együttesen vitassák meg. *Moskovitz* Izidor javaslatát a közgyűlés elfogadta és a nagyenyedi kongresszuson tendő indítványok sorába iktatta. *Engel* Gyula az aradi fűszerkiskereskedők szindikátusának elnöke a kiskereskedő sérelmeit tárja a közgyűlés elé.

Bizik abban, hogy az ország iparosainak és kereskedőinek összefogása szép eredményre fog vezetni.

Kerpel Izsó örömmel üdvözölte az iparosokat a közös munkában.

Az iparosság hivatalos szónoka *Czeiler* István aradi nagyiparos volt, aki hatalmas beszédben sorakoztatta egymás mellé az iparosság sérelmeit. Rámutatott arra, hogy az iparosság helyzetét csakis azzal lehet megmenteni, ha megindul a munka, ha az iparosság dolgozhat. Azzal fejezte be beszédét, hogy kívánja, hogy a kereskedelmi testület mozgalma felsőbb helyen meghallgatásra találjon.

Domán Sándor elnök ekkor fölolvasta a közgyűlés határozati javaslatát, amelyet a testület táviratilag küldött el a miniszterelnöknek, a pénzügyminiszternek és a kereskedelemügyi miniszternek. A határozati javaslat részletesen kimeríti az aradi kereskedők és iparosok sérelmeit, *azonnali moratóriumot ker legalább jövő év februárig*, hogy a karácsony és újévi forgalomból pénzt kereshessenek s kéri a felemelt adószázalékoknak, az utadónak, a késedelmi kamatoknak és a forgalmi adónak eltörlését. A közgyűlés határtalan lelkesedéssel egyhangulag elfogadta a javaslatot. Ezzel a kereskedők nagygyűlése a legkitünőbb és lebizakodóbb hangon véget ért.

Egy őrmester jeljelentette Fischer Aladár gimnáziumi igazgatót

Alaptalan mesékből vádakat kovácsolnak a magyarság ellen

Miért nem kapja vissza az aradi katolikus gimnázium nyilvánossági jogát? — Küldöttség megy a király elé — Megünnepli Arad magyarsága dr. Barabás Béla 75-ik születésnapját — Megszervezik a magyar ifjúságot

Az aradi Magyar Párt intézőbizottságának ülése

Az aradvárosi Magyar Párt intéző-bizottsága tegnap délelőtt népes gyűlést tartott dr. Barabás Béla elnöklétével s a magyarságot érintő legfontosabb és legégetőbb problémákat tárgyalták meg. A tárgysorozat első pontja az október 26-iki szatmári országos gyűlésen való kérdése volt. A szatmári nagygyűlésen az aradi és aradmegyei magyarság képviselőit mint kiküldötteket a következők fogják megjelenni: dr. Barabás Béla, dr. Parecz Béla képviselő, dr. Széll Lajos, dr. Nagy Sándor, Reinhart Gyula, dr. Magyar Sámuel, Jeney László, Went Manó, Takácsy Miklós, Purgly László, Korossy György, dr. Boros Béni, dr. Justh János, dr. Konopy Kálmán, Dávid Sándor, Igyártó Sándor, Szabó József és Lengyel György. A szatmári nagygyűlésen mint előadók, hárman az aradi kiküldöttek közül szerepelnek: Reinhart Gyula, a ki a magyar iparososztály megszervezéséről tart előadást, dr. Parecz Béla képviselő pedig a hiteléletet megbénító igazságszolgáltatási bajokról, míg dr. Parecz György, az erdélyi Bankszindikátus titkára, a hadikölesönkötvények beváltásáról mond beszédet.

A katolikus gimnázium nyilvánossági joga

Ezután a közgyűlés a katolikus gimnázium nyilvánossági jogának a kérdésére tért át, melyet dr. Parecz Béla kamarai képviselő ismertetett, aki a szatmári gyűlésen is előadójává lesz ennek az annyira fontos ügynek. Parecz Béla dr. részletesen ismertette azt a heroikus küzdelmet, mely majd tíz éve folyik az iskola érdekében. Az intézet akkor 1200 növendéke ma már 80-ra csökkent. A tanügyi hatóságok az emlékeztetés, 1921-ben leplezett diák irredenta „összeesküvést” használták fel ürügyül arra, hogy az aradi katolikus gimnáziumtól megvonják és mind a mai napig ne adják vissza a nyilvánossági jogot. Hogy ennek az „összeesküvés”-nek mennyire nem volt jelentősége, azt bizonyítja az is, hogy néhány diákot a hadbíróság mindössze két hétre ítélte, míg a súlyosabban elítélteket a felsőbb bíróság felmentette. Ezt az összeesküvést nem lehetett, nem lett volna szabad a katolikus gimnázium ellen felhasználni, már csak azért sem, mert hiszen abban nemcsak a katolikus gimnázium, hanem a többi intézetek növendékei is résztvettek, sőt épp a katolikus gimnázium tanítványai közül rekrutálódtak aránylag a legkevesebben. Annak ellenére, hogy az egyház és a parlamentek a lefolyt kilenc év alatt minden lehetőt elkövettek és noha az aradmegyei prefektus, Marsieu Justin dr. is intervenált a nyilvánossági jog érdekében — azt mind a mai napig visszaszerezni nem sikerült. A katolikus gimnázium ügye ma már országos kérdéssé váltott és éppen ezért viszi az aradi Magyar Párt a szatmári nagygyűlés elé, ahol kérni fogja a pártvezetőséget, hogy tegye magáévá a kérdést és kövessen el mindent a kormánytól, hogy az iskola visszakapja nyilvánossági jogát. Ettől függetlenül az aradi római katolikus egyházközség meg fogja tenni a kellő lépéseket és el van határozva, ha kell, hogy küldöttséget menesszen ebben az ügyben Otátsága elé.

Vádolják a magyar tanárokat

Dr. Parecz Béla után Bérczy Lajos, a Magyar Párt főtitkára emelkedett szólásra. Bérczy Lajos kijelenti, hogy nem mint magyarpárti titkár, hanem mint tanár beszél, hogy tiltakozzék ama vádak ellen, melyeket egyes román körökből a gimnázium tanári kara ellen emelnek. Mindenekelőtt a tanári kar kvalifikációjának kérdésére tér ki. Kimutatja, hogy min-

den egyes tanárnak meg van a kvalifikációja és, hogy a román nyelvvizsgát hatan sikerrel tették le, míg kettőt, Kara Győzöt és öt felmentették a vizsga letételének kötelezettsége alól. Összesen hárman vannak még, akik nem vizsgáltak, de ezek is 1930. december 31-ig le fogják tenni a vizsgát. A tanárok kvalifikációjáról mondottak után Bérczy tanár áttért a tanári kart ért irredenta vádakra. Hogy miként keletkeznek ezek a vádak, annak jellemzésére egy példát hoz fel. Fischer igazgatót hetekkel ezelőtt beidézték az aradi szigurancára és ott közölték vele, hogy a bihari őrmester jeljelentést tett ellene, katonai térkép használatára és tiltott fotográfálás miatt. Mondani sem kell, hogy az egész vád összeomlott egy félóra alatt a szigurancán s az igazgatónak mindössze egy deklarációt kellett adni a befejezés kedvéért. Ez az egyszerű, mindenkivel megtörténhető eset már egészen másképpen, felfújva, megnagyítva került a román közvéleménybe és jellemző példája annak, hogy miként mérgezik alaptalan mesékkel a lelkeket. Egy tanár ugyanis a román intelligencia egy kimagasló tagjával beszélgetve a római katolikus főgimnázium tanári karára azt a kijelentést hallotta, hogy az irredenta, mert például az igazgató a bihari hegyekben kirándult a diákokkal és ott nekik irredenta beszédeket mondott. Fájdalmas tény, mondotta Bérczy tanár, hogy ilyen mesékkel akadályozzák meg a lelkek kiengesztelődését

Színház — Irodalom — Művészet

* Heti műsor. Kedd: Victoria (operett, 4-szer, C. bérlet.) Szerda: Victoria (operett, 5-ször, A. bérlet). Csütörtök: Fruska (vígjátékudonság, B. bérlet). Péntek: Fruska (vígjáték, itt másodszer, C. bérlet). Szombat: Alvinczy-huszárok (operettudonság, A. bérlet).

* Aradi szerzők az Iparos Otthonban. Aradi szerzőket ünnepelek tegnap este az aradi Iparos Otthonban. A megnyitó beszédet Ferenczy György tartotta. Utána Bódnár József olvasott fel nagy hozzáértéssel, tehetséggel Pénzes P. Arthurtól három irodalmi szépségű költeményt. Dr. Vitosné Hunyady Erzsébet dalaiból. Gellért Pál kitűnő zongorakiséréte mellett, Bakó Lászlóné énekelt el iskolázott hangon egy pár darabot. Károly Sándor „A probléma” című szatirikus elbeszélését Nógrády Böske olvasta fel. Majd Szegő Nándor játszotta el négy, kitűnően sikerült saját szerzésű darabját. Szünet után Szántó György fordulatos, irodalmi értékű „Hárman” című misztériuma következett. A szereplők: Mihalek Lujzi, Gaáli László és Diósi Lajos tehetségesen alakították a darab alakjait. Lipován Octáv három, saját szerzésű szép műdalát és két operáriát énekelt el dr. Botis Aurel zongorakiséréte mellett. Ferenczy György olvasta föl ezután „A halál aszsonyva” című novelláját. Befejezőül Békefi Pál balettjét, az „Álomkeringő”-t adták elő. A zongorakiséréteket Szalay Aranka tanárnő látta el. Úgyes és tehetséges táncokkal kísérték Friedmann Elza és Speranta Stancovici, jók voltak még Mikle Margit, Walkersdorfer Mici, Horváth Nusi, Fejes Méri és Böske.

* Szombaton újabb operettpremier: Alvinczy huszárok. Alig várják el a Viktória őriási sikere, a színház igazgatósága máris új operettalággal szolgál: Az Alvinczy huszárokkal. Szilvágyi-Eisemann ragyogó munkájával, amely épenugy parádés előadásban kerül színre, mint a szezonnyitó Viktória. Az Alvinczy huszároknak érdekességét még elősegíti az a körülmény is, hogy a színtársulat másik bonvivánja: a kitűnő és széphangú Székely Bálint ebben az operettben tartja bemutatkozását, előreláthatólag nagy sikerrel. A szereplők között meg kell említeni a nagy sikerű előadások között.

és hátráltatják természetesen a nyilvánossági jog elintézését is.

A szatmári nagygyűlés

Az intéző-bizottság érthető megdöbbenéssel fogadta Bérczy tanár beszédét. Ezután ismét Parecz Béla dr. szólalt fel, aki meleg szavakkal adózott a katolikus gimnázium tanárainak. A katolikus gimnázium ügyét az intéző-bizottság a magáévá tette és elhatározta, hogy legszélesebbkörű akciót indít a nyilvánossági jog megszerzésére. Kimondotta ezután az intéző-bizottság az ifjúság megszervezését, a magyar színház fokozottabb pártolását és foglalkozott a közeli népszámlálással is. Megalkototta a jogügyi, közgazdasági, közművelődési, társadalmi, magyarázó-építői és szervezési szakosztályokat. Elhatározta, hogy az intéző-bizottságba a női tagok részéről tizet be fog hívni.

Az indítványok tárgyalása során Lantos Miksa javaslatára és Went Manó hozzászólására elhatározták, hogy az esküt nem tett tisztviselők nyugdíjgyűjtését, valamint a nyugdíj egysegítésére vonatkozó akció-kezdeményezést a szatmári nagygyűlésen szövegesítik. A kérdést a nagygyűlésen Parecz Béla dr. fogja ismertetni. Ezután Hujer Pál a városi II. kerület tagozatának azt az indítványát terjesztette elő,

festesse meg a magyar társadalom Barabás Béla arcképét az ősz politikusi 75 éves születésnapja

és 10 éves elnöki jubileuma alkalmából. Parecz Béla dr. hozzászólása után az intéző-bizottság az indítványt Barabás Béla dr. felelthetetlen és felbecsülhetetlen érdemei elismerésül lelkes hangulatban és egyhangulag magáévá tette és elhatározta, hogy az arcképet méltó ünnepélyes keretek között a magyar párt hivatalos helyiségében helyezi el és az ősz elnök tiszteletére ez alkalommal bankettet rendez. A gyűlés háromnegyed két órakor lelkes hangulatban ért véget.

Szönyegkiállítás

nyitják a héti folyamán Metianu (Forray) uccán 1. alatt.

* A budapesti színházak heti műsora. Vígyszínház. Kedd: A szent láng. Szerda, csütörtök, péntek: A jó tündér. Szombat: A szent láng. Vasárnap este: A jó tündér. — Magyar Színház. Egész héten minden este és vasárnap délután: A gyöngye nem. — Király Színház. Kedd, szerda, csütörtök: Poldi. Péntek, szombat, vasárnap délután és este: A Teatro dei Piccoli vendéglátása. — Városi Színház. Kedd: Cigánybáró. Szerda, csütörtök: Nines előadás. Péntek: A három muskétás (először). Szombat, vasárnap délután és este: A három muskétás. — Fővárosi Operettszínház. Egész héten minden este és vasárnap délután: A csodabár. — Belvárosi Színház. Kedd: Egy lány, aki mer. Szerda, csütörtök: Töltőtoll. Péntek: Egy lány, aki mer. Szombat: Töltőtoll. Vasárnap délután: Egy lány, aki mer; este: Töltőtoll. — Új színház. Kedd: A nyárspolgár. Szerda: Nincs előadás. Csütörtök: Nyilvános írópróba. Péntek: Onagysága egy napja (bemutató előadás). Szombat: Onagysága egy napja. Vasárnap délután: A nyárspolgár; este: Onagysága egy napja. — Andrássy-utcai színház. Egész héten minden este: Fedák Sári, Medgyaszay, Törzs, Békefi, Ráday, Bársony—Dajbukát, Peti, Radó; Bella Nagyság; Végeladás; A központi, Medgyaszay és Radó magánzámal, stb. Békefi konferál. (Kezdete 9 órakor, vasárnap délután 4 órakor). — Terézkerületi Színház. Egész héten minden este III. Konrad; Mondja a szemébe; A mider, Pénzt vagy életet. Hungária kikapott, Irjon operettet, Monsjeur!, stb. (Hétköznap 9-kor, vasárnap és ünnepnap 4-kor és 9-kor). — Bethlen-terti Színház. Egész héten minden este: Októberi műsor. Kereszmáros, Vadnay—Hetényi, Mihályi darabjai; Szentiványi konferál; Szentpál-csoport vendéglátása. (Kezdete 6 és 9 órakor). — Royal Orleans. Egész héten minden este: Varieté-műsor (fél 5 és fél 9).

* Ma negyedszer Victoria. Ezúttal először C. bérletben. Eddig három előadást hátrahagyta végig az operettet, amelynek estéről-estére növekvő a sikere.

* Csütörtökön este: Fruska, az új prózai együttes bemutatkozása. A befejezéshez közelednek a Fruska című vígjáték próbái Szabados Árpádnak, a kiváló dramaturg-színésznek avatott vezetése mellett. A darab egyike az utóbbi évek legsikerültebb újodásainak. Gaál Franciska híres pesti szerepét Dancs Lea látta Aradon, gondál, szívvel és kedvességgel. Jávor Alfréd, egy jószágos és jovialis kereskedelmi utazó figurájába önt életet, Gömörly Emma minden szavát viharos derűség fogja kíséni, Harmath Jolán elegáns, decens alakja szintén hozzájárul a biztos sikerhez. A férfi főszerepét a népszerű Fratta Géza látja és sok derűt fakaszt majd Csóka József is. Kellemes jelenség lesz Zalányi Margit, akinek ez lesz az első aradi fellépése. Hátán alakítást arad Rajnay Sándor is.

Október 31-ig be kell fizetni a postához a rádióilletéket

Aki nem fizet — annak elkobozzák a rádióját — Csak a minisztérium adhatja vissza a készüléket — Ujabb rádió-razziák Aradon

Az aradi posta főnökségéhez a napokban egy fontos, a rádiótulajdonosokat közelről érintő rendelet érkezett. A P. T. T. bucaresti-i vezérigazgatósága által kiadott rendelet értelmében a rádió-tulajdonosok folyó év október harmincegyedikéig tartoznak az egész évre szóló díjaikat kifizetni. **Október 31-ike után a postafőnökség befizetéseket többet nem fogad el, hanem az illető tulajdonosok készülékeit elkobozza.** Az engedély nélkül üzembehelyezett rádiókat szintén elfogják kobozni. Már a napokban megkezték ebben az irányban a razzitát és eddig is több rádiót elkoboztak. Az

aradi postán külön e célra fognak egy helyiséget rezerválni, mivel előreláthatólag nagyon sok elkobzott rádió fog összegyűlni. Tehát ajánlatos a hátralékos díjakat minél előbb kifizetni, mert a határidő lejártá után megindul a rendőrkvesztura és a postafőnökség képviselőiből álló bizottság, amely megejteti a vizsgálatot a hátralékosok ügyében és azok rádióját elkobozza. Az elkobzott készülékeket csak a minisztérium engedélyével lehet visszaszolgáltatni. Ennek utánjárása természetesen sokáig, akár egy évig elhúzódhat.

A liberális párt magyarnyelvű röpiratot adott ki

Néhány mondat a kisebbségi kérdéstről is szerepel a füzetben

Bucurestiből jelentik: A liberális párt új röpiratot adott ki. A füzet: A nemzeti liberális párt szerepe Románia történetében címmel, magyar nyelven, a liberális párt megalapításának és Románia történetében való szerepének elmondásával kezdődik és végigtekint a párt politikai tevékenységén, egész a legújabb időkig. Főérdekessége a röpiratnak az, hogy tudomásunk szerint ez az első megnyilvánulása a pártnak magyar nyelven.

A kis, 30 oldalra terjedő füzetnek egyik legérdekesebb része a kisebbségi kérdésekre vonatkozó fejezet, amely szösz szerint a következőket mondja:

„Kormányzása négy éve alatt a nemzeti liberális párt a béke és az ország lakói közti testvériség politikáját propagálta, át lévén hatva attól a tudattól, hogy az állam java és ereje összes polgárai bizalmában és munkájában gyökerezik. A nemzeti liberális párt elítélte ugy az osztályharcot, mint a fajgyűlöletet. Egyetlen törvényhozási alkotására sem lehet rámutatni, melyben ne egyenlő mértéket alkalmazott volna az ország összes lakosai: románok és kisebbségek, valamint városiak és falubeliekre nézve. A nemzeti liberális párt a kisebbségi polgárokkal szemben mindig be-

csületes politikát követett, állandóan arra kérvén őket, hogy legyenek szolidárisak az állam érdekeivel, melynek kötelékébe tartoznak, mert csak így tudhatják saját érdekeiket az állam érdekeivel összhangzásban megővni.”

Végül ismerteti a füzet a párt programját, amelyből két pont érdekesebb. Az egyik, amelyben azt mondja, hogy: a nemzeti liberális párt úgy gondolkodik, hogy nem az egymás elleni testvérharc, hanem csakis az összes polgárok testvérisülésével és az összesek érdekeinek összeegyeztetésével biztosítható a szép jövő fejlődése. A másik figyelemreméltó passzus, amely így szól: a nemzeti liberális párt mindig hűséges őrtállója volt a dinasztának ugy a múltban, mint most is, mindig azért, hogy az ország egész népének fölvilágosodott lelkiismerete és kitartó munkássága legyen a dinasztia segítője.

Az érdekes, füzet szerű főpirat föltétlenül figyelmet érdemel. Azt azonban erősen kell hangsúlyozni, hogy a párt programjának a kisebbségekre vonatkozó része nagyon is távol áll attól, ami a kisebbségeket a legcsekélyebb mértékben is kielégíthetné. A kisebbségek nem megértést és kegyelmet, hanem a megfelelő jogokat kívánják és várják.

A megyei prefektus hatásköre alá kerül a rendőrség

A belügyminisztérium rendeletet ad ki erről nézve

Bucurestiből jelentik: A belügyminisztérium rendeletet dolgozik ki, amelynek értelmében a közeljövőben a rendőrségi szervezetek a megyei prefektusok hatáskörébe fognak tartozni. Eddig ugyanis az volt a helyzet, hogy a tartományigazgatóságok utján a rendőrségek a belügyminisztérium közvetlen felügyeleti kötelékébe estek.

Magától elalszik a moreni-i szondatűz

A ráomló földrétegek fojtják el a tüzet — Mesterséges oltásról nem lehet szó

Moreniből jelentik: A moreni-i szondatűz körül legutóbb különös jelenségeket észleltek. A lángok ereje alább hagyott és a szonda körül meglazult a föld. A mérnökök azt hitték, hogy a beomló földrétegek elfojtják a tüzet. Szombaton nagyobb földmennyiség rá is zuhant a szonda mélyére. A beomlás hatalmas detonáció közepette történt meg, úgy, hogy a környékbeli lakosság megrémült. A tűz elfojtása azonban nem történt meg, de még mindig remélik, hogy a további földomlások következtében még is eldugul a szonda nyílása. A mérnökök nagy óvatossággal vizsgálják a szonda környékét. Mesterséges oltásról szó sem lehet.

Béreljen KERPEL könyvtárában.

BUNDÁT BUDAPESTEN

Fóka ... 295
Csikó ... 300
Pézsmahas 435
Pézsmahas 535
Perzsaláb 780
Perzsa... 1.600
Árak pengőben.

Legolcsóbban készít:

Rosenfeld

képesített szűcs-mester
IX., Ráday-uca 14
Körül nézve árjegyzékem!

Befejeződött az aradi idegenellenőrző bizottság munkája

A bizottság Hunyadmegyét is letárgyalta. Ma hozta nyilvánosságra az aradi munkaügyi felügyelőség mellett működő revíziós bizottság a hunyadmegyei idegen állampolgárok kérvényeire vonatkozó határozatát. Eszerint Hunyadmegyéből mindössze 503 kérvény futott be a revíziós-bizottsághoz és ezek közül 5 lett véglegesen elutasítva. Egy kérvényt felterjesztettek döntés végett a munkaügyi minisztériumhoz. A többi 498 kérvény pedig így oszlott meg: nyolcan kaptak visszavonásig tartózkodási engedélyt, 340-en 1931. június 1-ig, 32-en 1930. december 31-ig, 67-en 1930. december 1-ig, 2-en kaptak rendőrkvesztori engedélyt és 48-an lettek fellebbezési joggal visszautasítva. Az aránylag jó eredmény annak tudható be, hogy a hunyadmegyei idegenek jórészt olasz munkások, akik már itt is születtek, tehát akiknek kérvényeit tényleg nem lehetett elutasítani. Ezzel aztán az aradi revíziós-bizottság munkája befejezést is nyert.

Mint az Operában,
úgy hangzik
Jeritza Mária hangja
egy „His Master's Voice”
grammofonon

JERITZA MÁRIA — az egész világon az énekművészet szimbóluma — nemes hangjának megőrkítését csakis a „His Master's Voice”-ra bízta. Játsszon egy lemezt egy „His Master's Voice” grammofonon — az az illúziója lesz, hogy magát a nagy művésznőt hallja!

A készülékek árai 5.500 leitől feljebb
Kérjen jegyzékeket és díjmentes bemutatást minden jobb szaküzletben

A leghíresebb művészek Legtökéletesebb felvételek

„HIS MASTER'S VOICE”
Grammofonok

Szétlépte a kézigránát a legénységet oktató kapitányt

Galatból jelentik: Megdöbbentő szerencsétlenség történt tegnap a 11. ezred gyakorló terén. Egy század katoná, Grigorescu kapitány parancsnoksága alatt kézigránatokkal gyakorlatozott. Gyakorlat közben a katonák egy védő árokból kihajítottak egy gránátot, amely nem robbant föl. A kapitány ekkor elhagyta a fedezékét és a gránát felé indult, hogy felvegye, mert katonáinak meg akarta magyarázni, hogy mi volt az oka az elmaradt robbanásnak. Alig tett a kapitány pár lépést, a gránát felrobbant és száz méteres körzetben szórta szét szilánkjait. A robbanás pillanatában több katoná ugrott ki az árokból, hogy lássa, mi történt. A repkedő gránátszilánkok a kapitányt hét helyen sebesítették meg úgy, hogy haldokolva szállították a katonai kórházba. A robbanás pillanatában kiugró katonák közül hárman sérültek meg súlyosan. A szerencsétlenségről a katonai hatóságok terviratnak tettek jelentést a hadügyminisztériumnak.

Az aradi mozik mai műsora

5. 7 és 9 órákor.
CENTRAL: Utoljára: VIHAREXPRESSZ. Hangosfilm dráma a vasutasok életéből. Főszerepben a világhírű Lon Chaney. Az előadások megkezdésekor az ajtók lezártnak.
SELECT: Ma utoljára: CSIRKEFOGÓ KISSZONY vigiáték, főszerepben Dina Grilla.
ELITE: Premier, KALANDOROK Dráma a cowboyok életéből. TIM Mc Coy-jal a főszerepben.
GRADISTE: 5 és 9 órákor: Új műsor: S. O. S. Szenzációs dráma. Főszerepben: Liane Haid, Gina Manes és Alfouz Frvlund

H I R E K

Meghívó

Valamennyi vármegyei és törvényhatósági jogú városi tagozatnak. Az Elnöki Tanács és Intézőbizottság tagjainak.

Az Országos Magyar Párt folyó évi október hó 26-án d. e. 10 órakor Szatmáron az Iparos-Otthon székházának dísztermében tartja nagygyűlését, melyre a vármegyei és törvényhatósági városi tagozatok képviselőit, az Elnöki Tanács és Intézőbizottság tagjait a Szerv. Szabályzat 25. szakasza értelmében tisztelettel meghívjuk.

Tárgysorozat: 1. Elnöki megnyitó és előterjesztések. 2. a) az intézőbizottság jelentése a Párt működéséről. b) A szakosztályok előterjesztései. 3. Választások. 4. Indítványok. **Bethlen**, elnök. **Dr. Deák** főtitkár.

— **Időprognózis.** Nyugatról esők szünése, majd derült, nappal felmelegedő idő várható.

— **Szombaton nyílik meg a bucuresti agrárkonferencia.** Bucurestiből jelentik: Szombaton nyílik meg a második bucuresti Közép- és kelet-európai agrárkonferencia. A kormány minden előkészületet megtett a vendégek fogadására, akik között több előkelő külföldi újságíró is szerepel.

— **A városi permanens-bizottság ülése.** Lutai Cornel dr. polgármester ma intézkedett aziránt, hogy holnap délelőtt 11 órára ülésre hívják össze a város permanens-bizottságát.

— **Nagy sikert aratott Szegeden az aradi színház rendezőjének színműve.** Szegedről jelentik: Klebelsberg Kunó gróf magyar kultuszminiszter Somogyi Szilveszter dr. szegedi polgármester kíséretében ma este megjelent a városi színházban, ahol Szabados Árpád, az aradi színház drámai rendezőjének nagy sikert aratott színművét, „Az asszony és a bolondok”-at látszatták. A kultuszminiszter nagy figyelemmel halgatta végig az előadást és elismeréssel nyilatkozott egy a darabról, mint a színészek játékáról. Most már bizonyos, hogy az aradi színház nagytehetségű drámai színészenek műve még a szezon folyamán színpadra kerül a budapesti állami színházban.

— **Október 15-től érvényesek az új maximális árak.** Ma megjelent dr. Lutai Cornel polgármester előtt az aradi pékek küldöttsége, amelynek kérésére a polgármester hozzájárult ahhoz, hogy az új maximális árak csak október 15-én lépjenek életbe.

Fehérneműek

Mariora Fischer

Str. Bratiano 2. (Minorita-palota)
Női és férfi fehérneműk, v. m. ágygarnitúrák készítését hozott anyagból is vállalom.

— **Zivatar négy halottáldozattal.** Rómából jelentik: A Rómától husz kilométerre lévő Grotta Ferrata felett ma nagy zivatar vonult el. Egy asszonyt, aki sógorával és két fiával egy kiszáradt patakmederben haladt, a hirtelen megduzzadt ár negyedmagával elsodorta. A négy holttestet ma délelőtt megtalálták.

— **Hersch Andor dr. gyásza.** Hersch Hermann anari kereskedő vasárnap 75 éves korában, hosszas szenvedés után meghalt. Temetése ma délután folyt le nagy részvét mellett. A Rákóczi-ucca 12. szám alatti gyászház udvarán Vágvölgyi Lajos dr. főrabbi tartott meghatóan szép gyászbeszédet, majd a nagyszámú és előkelő közönség elkísérte a koporsót a zsidó temetőbe. A mélyen sujtott család iránt általános a részvétel. Az elhunytban Hersch Andor dr., a kiváló aradi ideggyógyorvos édesapját gyászolja.

— **Angol pilóta rekordja.** Londonból jelentik: Kingsford Smith repülőkapitány világméretű útján Carachiba érkezett. A London és India közötti távolságot négy és fél nap alatt tette meg, amivel rekordot állított be. Kingsford folytatta útját Ausztrália felé.

— **Uj lordmajorja van Londonnak.** Londonból jelentik: A lordkancellár a lordok házában fejedelmi termében, a szokásos ünnepek között közölte a király jóváhagyását sir William Neal, London új lordmajorjának való megválasztásához.

Magyar származásu a brazíliai forradalmárok vezére

Vargyas Kálmán karrierje — Tavaly nyáron járt Budapesten a brazíliai államférfiu

Budapestről jelentik: A forrongó dél-amerikai eseményekkel kapcsolatban, néhány nap óta egy új név bukkant fel a külföldi táviratok tömegében. A hírek, amelyek a brazíliai forradalomról számolnak be, a kormánycsapatok élén vonuló tömegek élén, egy V a r g a s nevű vezért emlegetnek. Ő az, aki a brazíliai forradalmárok felkelését előkészítette és most — legalább is az eddigi jelentések azt mutatják — nagyon sok esélye van a végleges győzelemre. Vargyas eddig a délamerikai köztársaságok egyik legapróbbikának: Rio del Sul államnak élén állott, de ugylátszik, megirigylte a diktatóri rangot és most ezt a pozíciót szeretné elnyerni.

Brazília igen messze van Magyarországról. Senor Vargyas személye mégis közelebből kell, hogy érdekeljen bennünket. A brazíliai fölkelők vezére ugyanis magyar származásu, apját, aki kora fiatalságában vándorolt ki az Óceánon túlra, Vargyas Kálmánnak hívták. Egész rokonsága Budapesten, illetve Magyarországon él és a brazíliai államférfiu állandó levelezésben áll velük. Vargyas már kint született Délamerikában, egészen asszimilálódott apja új környezetéhez és kitünő szervező ereje hamarosan a politikai pályára terelte.

Csak 98 Lei

ezen a héten a garantált jó mosó, szintartó, válogatott mintájú, kellemes viseletű

selyembarchend

Szentgyörgyiné.

— **Bánffy Miklós gróf a „Franco-Romana” igazgatóságában.** Illetékes helyről nyert értesüléseink szerint a Franco-Romana biztosító, Románia egyik tekintélyes intézete, amely a „Magyar-Francia” és a „Münchener Rückversicherungs A. G.” biztosítókkal szoros összeköttetésben áll, Bánffy Miklós grófit igazgatóságának tagjai sorába választotta.

— **Elítették az indiai nacionalisták vezérét.** Londonból jelentik: Kifayatuhal muftit, az indiai mohadem ulémák elnökét, aki a delhii nacionalista kongresszus végrehajtóbizottságának is tagja volt, hat havi fogházra ítélte a bíróság. Ugyancsak hat havi fogházat kapott az ulémák titkára is. Mindkettő, politikai fogoly lévén, különös elbánásban részesülnek.

— **Lezuhant egy francia repülőgép Marokkóban.** Vasárnap reggel Casablanca közelében lezuhant egy repülőgép, amelynek két amerikai és egy francia utasa volt. A repülőgép sorsáról először a marokkói spanyol zónában élő Nahels-törzsek adtak hírt. Larache-ból kiküldtek egy francia repülőgépet az eltünt gép felkutatására, de az hasztalan kereste az utasokat és végül is eredménytelenül tért vissza.

— **Erdélyi író előadása Szegeden.** Szegedről jelentik: A Dugonits-társaság vasárnapi ülésén Tabéry Géza dr., az erdélyi magyar irodalom nagyírú és kiváló reprezentánsa előadást tartott „Az erdélyi magyar irodalom fejlődése” címen. Az előadó tiltakozott ama vád ellen, mintha az erdélyi írók „szellemi Trianon”-t teremtettek volna és rámutatott arra, hogy a ma virágzó erdélyi irodalomnak szomorú kilátásai vannak, mert egyáltalán nem mutatkozik utánpótlás. A megjelent nagyszámú, előkelő közönség meleg ünneplésben részesítette a kiváló erdélyi író.

— **Halálos autobuszkatasztrófa Balassagyarmat mellett.** Balassagyarmatról jelentik: A szécsényi országuton súlyos autobuszszerencsétlenség történt. Balassagyarmat felől egy autobusz haladt az országuton, vele szemben pedig egy motorkerékpár, amelyen Otegyán János ült. Az autobusz belerohant a kerékpárba, majd a szerencsétlenség után felrohant a töltésre és ott összetörték az ablakai. A kerékpáros halva maradt a helyszínen.

Igen érdekes például az, hogy Vargyas a múlt év nyarán Budapesten járt, hogy Magyarországon élő rokonait meglátogassa. Nyolc napot töltött Budapesten. Az egyik dunaparti hotelben lakott, vacsorázni pedig a margitszigeti Newyork-éteterembe járt. Érkezése előtt néhány nappal a bécsi brazíliai követség egyik titkára jött Budapestre. A titkár felkereste a hotelen kívül az étterem igazgatóját is, kérve, hogy magasrangú vendége számára minden este asztalt rezerváljon.

A követségi titkár a következő szavakkal konferálta be az érkező államférfit:

— Nagy ember ő Braziliában, de igen hamar még sokkal nagyobb ur lesz!

Az étterem igazgatója, aki természetesen Budapesten nem lehetett ennyire pontosan informálva a délamerikai eseményekről, nem tudta mire vélni ezt a diplomatikus kijelentést. Most azután a brazíliai forradalom kitörése igazolja a követségi titkár jóslatát.

Montevideóból jelentik: A forradalmi komitét ma kiadott közleménye szerint Vargyas, a Rio Grande de Sul állam elnöke, vezérkarával együtt a frontra utazott. Egy hadosztály, Barros ezredes parancsnoksága alatt a főváros, Sao Paulo felé közeledik.

Féktelen izgatás Csehszlovákiában

A cseh lapok nemcsak Magyarországtól, hanem Ausztriától és Németországtól is követelnek területeket — Egy utolsó nyilatkozat a Masaryk-intervju ügyében

Prágából jelentik: A cseh nacionalista sajtóban újból féktelen izgatás folyik Németország ellen. A lapok megemlítik, hogy még mindig vannak templomok, ahol német prédikációkat tartanak és követelik, hogy a prágai érsek ezt tiltsa be. — Ugyancsak élehangú cikkek jelennek meg túlzó cseh lapokban és határkiigazítást követelnek, újabb területeket akarnak elszakítani Csehország javára, most már nemcsak Magyarországtól, hanem Ausztriától és Németországtól is.

Budapestről jelentik: A Pester Lloyd londoni levelezője szerint az emlékezetes Masaryk interjú Polzon Newman, a világhírű újságíró készítette augusztus 13-án Kistapolcsányban, az elnök birtokán. Polzon kijelenti reputációjára, hogy szövszerint ezeket mondta Masaryk és a cseh kormány korrektúrája valótlán. A Pester Lloyd ehhez hozzáfűzi, hogy Polzon nyilatkozatával az ügy le van zárva.

— Számos női bajnál a természetes „Ferenc József” keserűviz használata végtelen nagy megkönnyebbülést szerez. A nőorvosi klinikák bizonyítványai tanúsítják, hogy a rendkívül enyhe hatású Ferenc József vizet különösen a szülészeti osztályon a legjobb sikerrel alkalmazzák. A Ferenc József keserűviz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— **Berlini filmsztár öngyilkossági kísérlete, mert nem kapott szerződést.** Berlinből jelentik: Jenny Jugo, a hírneves német filmszínésznő az elmúlt éjszaka folyamán megmérgezte magát. A filmszínésznő legutóbb egy hangosfilm-főszerepében játszott, azonban ugylátszik nem váltotta be a hozzáfűzött reményeket, mert szerződését nem újították meg. A színésznőt ez annyira elkeserítette, hogy tegnap este a Kurfürstendammon lévő lakásában a gázkályhához fojtott huzott, plédokkal vastagon körülburkolta magát, majd a gázcsapot kinyitotta. Egyik hozzátartozója talált rá eszméletlen állapotban. A filmsztárt az egyik szanatóriumban ápolják és állapota életveszélyes.

„Probitas” — női keszűnek a legjobb, legolcsóbb tüzök, Arad, Piața Luther 1. szám. Utazók jutalmakra felváltatni.

— Rádión továbbított előfogatóparancsra letartóztattak Bécsben egy sikkasztót. Bécsből jelentik: A Meini Gyula kávékereskedő cég feljelentést tett Budapesten egyik, Gebauer József nevű tisztviselője ellen, aki húszezer pengőt sikkasztott. A rendőrség előfogató parancsot adott ki és miután alapos gyanúk voltak arra, hogy Gebauer Bécsbe szökött, rádión továbbították Bécsbe az előfogató parancsot. Ennek alapján a bécsi rendőrség letartóztatta a sikkasztót.

— Álarcos rablók garázdálkodása Brassó mellett. Brassóból jelentik: A Brassó közelében lévő Serecia községben két álarcos rabló egymásután megtámadt négy autót, melyeknek utasait kifosztották. Ezenkívül több parasztszekeret is feltartóztattak és a parasztoktól árúkat elvették.

— Utonállók kiraboltak egy teherautót. Marasestiből jelentik: A Marasesti mellett lévő Costesti-híd közelében három rabló megtámadt egy teherautót. A sofőrt lelőtték és az autót rakományát elrabolták. A rendőrség két gyanús egyént letartóztatott, de egyelőre semmi pozitívet nem lehet rájuk bizonyítani.

— Súlyos nyomorba jutott egy aradi intellektuál. Megható levelet hozott ma a posta szerkesztőségünkbe. Egy aradi intellektuál, akit valaha sokan ismertek a városban, a nyomor akkora fokára súlyodt, hogy amint írja, már ruhája sincs, amivel az emberek közé tudna járni. Most beteg és rokonai kegyelemkenyérrel él, de éppen betegsége miatt a nagyváradi zsidókórházba óhajtaná menni. Ehhez azonban sem ruhája, sem pénze nincs és levelében az *Áradi Közlöny* olvasóihoz fordul segítségért. Felkéri azokat a jószívű embereket, akiknek lelke még nem tompult el a lépten-nyomon tapasztalt szenvedésektől, küldjenek neki egy téllkabátot, vagy egy nadrágot és némi pénzt, a fivérel Nagyváradra utazhatna. A címe: Str. Sft. file 7. (volt Eke-ucca). G. E. Esetleges adományokat kiadóhivatalunk is továbbít.

— Az Aradi Nyugdíjas Egyesület hivatalos közleménye. Felkérjük mindazon CFR, PTT valamint egyéb állami nyugdíjasokat, akik folyó évi január hó 1-ével az 57 éves korhatár, vagy 30 évi tényleges szolgálat betöltése alapján nyugdíjaztattak és ezen sérelmes eljárás ellen az előírt időben peres eljárást nem indítottak, szíveskedjenek sürgősen egyesületünk irodájában bemutatni: a) A legutolsó 3 évben élvezett alapfizetésükről, b) a szolgálat felmondásáról, c) leg utolsó havi összilletményükről, d) nyugdíjmegállapításukról szóló okmányaikat. — előjegyzés és a nyugdíjsérelem orvosolhatása céljából. Továbbá kérjük mindazon volt máv. nyugdíjasokat is, akik önkényesen a Casa Munci cím (Segélypénztárba) lettek besorozva, szíveskedjenek lehetőleg mielőbb bemutatni előjegyzés végett: 1. A máv. nyugdíjazást. 2. Az 1919-ben esetleg kapott 60 százalékról szóló okmányukat, valamint 3. Jelenlegi nyugdíjukról szóló arcképes nyugdíjkönyvüket, hogy ügyükben a szükséges intézkedéseket megtehessek. Az elnökség.

— Varró- és szabászatú tantályomom uriké-nyok részére megkezdtem. Révész Magda, volt Széchenyi-ucca 7.

Elítéltek egy gázoló sofőrt

A viaduktú autókarambol epilógusa az aradi törvényszék előtt

Ez év februárjában történt, hogy a viaduktú sulyos autókarambol játszódott le. Puskás István sofőr szabálytalan hajtás következtében elütötte Docupiu Gyula 20 esztendő hordógyári alkalmazottját, aki kerékpáron ült. A gázolás következtében Puskás autója megrongálódott, Docupiu Gyula rendkívül sulyos sérüléseket szenvedett, kerékpárja pedig összetört. Docupiu Gyula hat hétig feküdt sulyos sebével az aradi kórházban és utána feljelentést tett az őt elgázoló Puskás István ellen. Az ügyet ma tárgyalta az aradi törvényszék. Docupiu 14 ezer lej kártérítést követelt a sofőrtől, aki közben ugyan megítélte a sofőrt kerékpárját. Az ügyész súlyos festisértés címén emelt vádat Puskás ellen s a bíróság az ügyész érvelését elfogadva, 20 napi elzárásra ítélte a sofőrt, ezenkívül 6 ezer lej kártérítés megfizetésére kötelezte.

— Kínai rablók kiraboltak egy gőzhajót. Londonból jelentik: Honkong közelében a kínai rablók kiraboltak a Si-kiang folyón egy gőzhajót, kilencezer dollárt zsákmányoltak és 30 utast foglyul ejtettek.

Terhelő vallomás hangzott el a lainzi bűn- pör mai tárgyalásán

A titokzatos lefátyolozott hölgyutas — pör mai tárgyalásán
A gyilkosság napján együtt volt Bauer a meggyilkolttal

Bécsből jelentik: A lainzi gyilkosság ügyében tartott folytatólagos fő tárgyalás mai napján Bauer tovább igyekezett alibijét bizonyítani. Singer Alfréd autótaxi tulajdonost hallgatta ma ki a bíróság, aki elmondotta, hogy Bauer többször rendelt telefonon autót és azzal a Wiener Waldba hajtattott. A rendelőnél Bauer hangsúlyozta, hogy zárt kocsi küldjön, amelybe senkisé láthat be. Mindezt alkalommal Singer maga vezette a kocsit és elmondotta, hogy a hietzingi állomáson főbnyire egy hölgy szállt fel az autóba. Julius 27-én délután kettő és három között Bauer tsmét autót rendelt és a hölgy megint beszállott

Ujjad!
mert nem minden lémtisztító
Só!

a kocsiba. Valószínűnek tartja, hogy a sürtin lefátyolozott hölgy az áldozattal volt azonos. Ugy emlékszik, hogy aznap zuhogott az eső és Bauer a hölgyvel egy borozóba ment, ahol sokáig tartózkodtak. Az elnök és az ügyész a keresztkérdések egész tömegét intézték a tanuhoz, aki kijelentette, hogy adatait turakönyvével tudja igazolni. Amikor a gyilkosságról az újságokból értesült, ügyvédéhez fordult tanácsért, aki a vizsgálóbíróhoz utasította. A vizsgálóbíró hazakiült azzal, hogy amikor szükség lesz rá, a rendőrség keresni fogja. Majd Bauer és Singer szembesítése következett, mindkettő megmaradt állítása mellett.

Letartóztattak nyolc lengyel szociálista képviselőt

Pilsudszky marsall folytatja hadjáratát a parlament ellenzéki tagjai ellen

Varsóból jelentik: Pilsudsky, a lengyel diktátor, újabb ténykedéseivel megint hallat magáról. Nem is olyan régen történt, hogy barmoknak és tökéletleneknek nevezte a lengyel parlament tagjait. Az ellenzék elleni kiméletlen harcának egyik részlete volt az, amikor rendeletet adott ki számos ellenzéki képviselő letartóztatására. A lengyel közvélemény annak idején felháborodással fordult a diktátor felé és több gyűlésen ki is fejezte tiltakozását. Most

újából megkezdődött az ellenzéki képviselők elleni hadjárat.

A lengyel szociálista párt több képviselőjének lakásán ma éjjel ismét házkutatás volt és ez alkalommal, hír szerint több revolvert s puskát találtak. Nyolc személyt letartóztattak azon a címen, hogy államellenes szervezet tagjai. Államellenes szervezetnek tekintik, ugyanis a lengyel szociálisták ugynevezett védelmi csoportját.

A szovjet megkínóztatott egy angol állam- polgárt, mert nagybátyja a kommunisták ellensége — Egy 18 éves angol fiatalember szenvedései a Cseka börtönében

Londonból jelentik: Christobal Jowett 18 éves fiatalembert, aki szülei látogatására a szibériai vasuton Pekingbe indult a szibériai határon a szovjetkatonák elfogták és Cittóba hurcolták vissza, ahol egy piszkos csekbörtönbe zárták, utlevelét, ruháját és pénzét elvették tőle. Hír szerint a fiatalembert a nélkülözés anynyira meggyötörte, hogy hozzátartozói életét

féltik. A charbini angol főkonzul és a moszkvai angol főkonzulátus mindaddig hasztalan próbálták kieszközölni a fiatalember szabadonbocsátását. Az elfogott fiatalember nagybátyja Jowett szociálista képviselő, az, aki a kommunistáknak a munkáspártból való kizárását indítványozta, úgy hogy Christobal Jowett letartóztatása álitólag a szovjet bosszua.

Merényletet követtek el Jack Diamand amerikai bandita- vezér ellen

Az Európából kiutasított banditát súlyosan megsebesülve találták meg New-Yorkban

New-Yorkból jelentik: Jack Diamand banditavezért, akinek személyével nemrég az egész európai sajtó hasábokon foglalkozott, a Broadway egyik szállószobájában súlyosan sebesült állapotban találták meg. Diamand — mint ismeretes — a múlt hónap elején váratlanul Európába érkezett. Európa valamennyi tengerparti városának rendőrsége mozgósítva volt, mert tudták, hogy a bandita bizonyos céllal jön át az ó-világba. Hamburgban kötött ki Diamanddal a hajó. A rendőrség nyomban letartóztatta, dacára annak, hogy ehhez nem szolgáltatott jogalapot. Másnap szabadon kellett bocsátani, azonban hírhedt multjára való tekintettel, kiutasították Németországból. Diamand eleget tett volna a rendőrség felszólításának, de nem akadt hajó, amely hazaszállította volna a banditát. Nagy nehezen sikerült visszajutnia New-Yorkba. A banditavezérre négy lövést adtak le, de azt, hogy ki követte el ellene a merényletet, eddig még nem sikerült megállapítani.

Fórum

Az ujaradi autobusz

Mélyen tisztelt Szerkesztő Ur! Kérem közérdekből alantli panaszos levelemnek b. lapjában helyt adni:

Az Ujarad és Arad között közlekedő autobuszjáratok ellen mindtöbb és több panasz hangzik el a közönség részéről. A forgalmat lebonyolító két Ford-kocsi alig másfél évi használat után, folytonos javítás alatt áll és nem ritkán utközben éri őket defektus. Emellett ez a vonal még a túlságosan olcsónak nem mondható aradi viszonylathoz képest is, legalább huszonöt százalékkal drágább. Így a Piata Avram Iancu (Szabadság-tértől) Mureselig 6 lej, Ujaradig pedig 8 lej a viteldij, akkor, amikor jóval nagyobb távolság Aradon 4, illetve 6 lej. Nagy szolgálatot tenne Aradváros gépjárművezetősége, úgy Aradváros, mint Ujarad közönségének, ha a saját kezelésében álló autobuszoknál legalább a hidig járatná, ha már tovább egyelőre nem hosszabbíthatná meg e vonalát, melyen naponta legalább 1200—1400 ember utazik. Felhívjuk e kérdés re, mely minden nehézség nélkül megoldható, Aradváros nagykonceptiójú polgármesterének szíves figyelmét. Egy ujaradi,

SPORT KÖZLÖNY

A felforgatott román válogatott vereségét szenvedett Szófiában

Bulgária-Románia 5:3 (2:2)

Szófiából jelentik: Amire senki sem számított, bekövetkezett, a román válogatott kikapott Szófiában.

A mérkőzésről egyébként a következőkben számolhatunk be:

Románia csapata: Lapuseanu — Madarász, Bürger — Hrehuss, Steinbach, Borbély — Kovács, Ciolac, Wetzer, Dobai, Barbu II.

Mint látható, Vogl, Raffinszky és Desu hiánya miatt, a csapat összeállítása nem a legjobban sikerült, mert a csatárt játszó Borbélynak a bal fedezet posztján kellett szerepelnie és Ciolacnak is szokatlan volt jobbösszekötőhelye.

A mérkőzés erőteljes bolgár támadásokkal indult és csakhamar tizenegyesből el is éri a csapat a vezető gólt, amelyet Wetzer ugyan csak tizenegyesből egyenlít ki. A vezetést ezután ismét a bolgárok érik el, de Wetzer ismét kiegyenlíti az előnyt.

A második félidőben az 5. és 6. percben a bolgárok két gólt érnek el és már 4:2-re vezetnek. A 20. percben Wetzer ugyan 4:3-ra szépíti az eredményt, azonban ekkor a román csapat már teljesen elkészült erejével, úgy, hogy a bolgárok még egy gólt rugtak a Lapuseanu által gyengén védett román kapuba.

A román csapatban Wetzer és Bürger játszottak jól, míg a többiek formájukon alól szerepeltek.

A mérkőzést Ruzics jugoszláv bíró vezette.

Majdnem nagy meglepetések voltak az aradi bajnokság vasárnapi csonka fordulójában

ARAD, október 13. A bajnokság vasárnapi fordulójának három mérkőzése úgy indult, hogy a csonkaforduló vaskos meglepetésekkel végződik. A favoritok kemény küzdelemben és adott körülményekben csak szerencsével győztek. Beszámolónk:

Gloria-CFR—Unirea 6:2 (0:2). A mérkőzés majdnem meglepetésnek indult, mert az első félidőben az Unirea Megyesi és Mayer által — utóbbi 11-esből — kött gólokkal 2:0-ra vezet, mikor azonban helycsere után a Gloria kiegyenlít, az Unirea összeesik. A Glória góllövői Bali (3), Mariamut, Igna és Albu (tizenegyesből). Bíró: Macean Tibor.

AMTE—Tricolor 3:1 (0:1). Az AMTE csak nehéz küzdelem után, az utolsó percekben tudta a maga javára dönteni a mérkőzés sorsát, a mindvégig lelkesen játszó Tricolor ellen. Az első félidő 44. percében Gulyás lövi a vezető gólt, melyet a második félidő 31. percében Pomacsek beadásából Tusz egyenlít. A 44. percben Karabell, a 45. percben Medve lövi a további gólokat. Pomacsek egy 11-es mellé kött. A Tricolor majdnem végig 10 emberrel játszott, mert Genczinger még a játék elején megsérült. — Bíró: Horváth József.

AAC—Vointa 1:0 (1:0). Meglehetősen nivótlan mérkőzés, melyen az AAC alig volt jobb ellenfelénél. Az egyetlen gól az első félidő 32. percében esett Puskás lövéséből, aki csapatának legjobbjává vált. Kivüle még Szabó B. és Mariin elégitettek ki. A Vointában csak a védelmet illeti elismerés. — Femi mérkőzések után a táblázat a következő: 1. Gloria-CFR 8 pont. 2. AMTE 5 pont. 3. Tricolor 4 pont. 4. ATE 4 pont. 5. AAC 4 pont. 6. Olympia 3 pont. 7. Unirea — pont. 8. Vointa — pont.

Ó Temesváron vasárnap nem volt bajnoki mérkőzés, csupán egy barátságos meccset játszott a Kinizsi a TMTE legénységével. A mérkőzés 6:2 (3:1)-es eredménye meglepetés, mert a TMTE komplett csapatát szerepeltette s a Kinizsi Bürger nélkül állt fel. Lotter (3), Zelenák (2) s Lakatos a Kinizsi, Buza és Zárda a TMTE gólszerzői.

Ó A nagyváradi derbi eldöntetlenül végződött. **NAC—Törökys 2:2 (2:2).** Koller, Tó-

rekvés-játékos lábát törte. — Az erőviszonyoknak megfelelően döntetlenül végződött a két örök-rivális összecsapása.

A Ferencváros eldöntetlenül mérkőzött Szombathelyen

Az Újpest pedig csak bírói segítséggel győzött a küinő III. ker. ellen — A Hungária 5:1-re verte a Bocskayt — Győzött a Bástya és a Vasas

BUDAPEST, október 13. A három nagy csapat közül csak az Újpest és a Hungária győzött, a 2:1-es újpesti győzelem kivívásához azonban nagy szükség volt a bíró közreműködésére. Erkölcsei győztesnek mindenképpen a kitinő III. kerületet kell tekinteni. Sovány vigasztalás, mert az erkölcs győzelem tudvalevően nem jár bajnoki pontokkal. A Hungária 5:1-re verte a Bocskayt, ebben azonban nagyobb része volt a debreceniek vártalan összeroppanásának, mint a saját játéknak. A kék-fehér csapat javul, de még sem az „igazi”. A Ferencváros 5:1-es bécsi veresége után nem keltt megfélemlítést a lestrapált zöld-fehérek 1:1 arányú eldöntetlen eredménye. A kemény csatában sok ferencvárosi játékos megsérült, ami bizony nem sok jót ígér a szerdai Rapid-mérkőzésre. A

Felavatták az aradi iparosok szövetkezete helyiségeit

Reinhart Gyula nagy beszéde az ünnepélyes diszközgyűlésen — „Minden intézmény annyit ér, amennyit a tagoknak nyújtani tud” — Nincsenek nemzetiségli, vallási, faji különbségek az iparosságnál — Országos iparosbankot kell létesíteni

Vasárnap délelőtt 11 órakor ünnepi közgyűlésre iltek össze az Aradi Iparosok Hitelszövetkezetének tagjai, hogy megünnepeljék az ujonnan felépített szövetkezeti helyiségek felavatását. Már a kora délelőtti órákban gyülekeztek az iparosok vezetői az Iparosotthon nagytermében, majd valamivel tizenegy óra előtt Reinhart Gyula elnök megnyitotta az ünnepélyes közgyűlést.

A munka eredménye

Az elnök ismertette a közgyűlés összehívásának célját, majd kifejtette, hogy a szövetkezet csak akkor boldogulhat, ha összes tagjai kiveszik részüket a munkából. Ugy kell felfogni a szövetkezet hivatását, hogy ezen intézményhez mindenkinek bizalommal kell fordulnia. Szabó János titkár felolvasta a szövetkezet elmúlt kilenc havi forgalmának eredményét. A beszámoló élénken illusztrálta azt az intenzív munkát, amelyet Arad iparossága végez a szövetkezet felvirágoztatása érdekében. Elsősorban beszámolt a jelentés arról, hogy október elsejétől az Iparosok Hitelszövetkezete két százalékkal leszállította a kamatlábat, amely most 16 százalék lesz. Kiterjeszkedett a titkári beszámoló arra is, hogy az elmúlt kilenc hónap alatt hatvannal szaporodott a belépett tagok száma, ami 313000 lej értékű üzletre jelent. A pénztári forgalom 15 millió 942743 lej volt, kifizettek 15 millió 909880 lejt, a jelenlegi pénztári állomány tehát 328628 lej. A befizetett tőke összege 4 millió 672499 lej, a tartalékalapé 1 millió 147000 lej. A szövetkezet saját tőkéje ma 6 millió 29420 lejt tesz ki. A takarékbetétek összege a múlt év végén 25 millió 734041 lej, most pedig ez az összeg 46 millió 655746 lejre emelkedett. Ebből kifizettek a betéteseknek 23 millió 241735 lejt, a jelenlegi betétállomány tehát 23 millió 414010 lej. A váltótárca összeg 21 millió 020058 lejt tesz ki. Ebben az évben 30 millió 654033 lej kölcsönt folyósított tagjai számára a szövetkezet, amelynek összes forgalma az elmúlt kilenc hónapban 750 millió 648578 lejt tett ki. A kifizetett kamatok összege 1 millió 775145 lej. A számadatok felsorolása után a

Sabária fölkérült a bajnoki lista 7. helyére. A Bástya 4:2-re végzett a Kispesttel, a pályaválasztó Vasas 1:0-ra a Pécs-Baranyával. A Nemzeti szombaton 1:1-re játszott a Budai „11”-el. A bajnoki lista most így fest:

1. Újpest 8. 2. Hungária 7. 3. Ferencváros 5. 4. III. kerületi FC 5. 5. Bástya 5. 6. Vasas 4. 7. Sabária 4. 8. Bocskay 4. 9. Nemzeti 2. 10. Pécs-Baranya 2. 11. Budai „11” 2. 12. Kispest 0.

A SPARTA 6:1-re győzött Prágában az AMBROSIANA ellen és bekerült a Közép-európai Kupa döntőjébe

PRÁGA, október 13. Prágában 35.000 néző előtt mérkőzött másodízben a Sparta és a milánói Ambrosiana. Első alkalommal Milánóban 2:2-re végeztek a csapatok, a második mérkőzésen pedig a honi pályán meglepően fölényes 6:1 (1:0) arányú győzelmet aratott a Sparta és így bekerült a Közép-európai Kupa döntőjébe.

Ó A magyar marathoni-bajnokság eredményei. Bajnok: Galambos József (ESC) 2 óra 45 perc 33 másodperc. 2. Zelenka (Salgótarján) 2 óra 49 perc 42 másodperc. 3. Gyetvay (Szeged) 2 óra 50 perc és 45 másodperc. 4. Halla (Kassa) 3 óra 11 perc 12 másodperc. 5. Konecsny (ECS) 3 óra 14 perc 30 másodperc. 6. Tanamár (ESC) 3 óra 17 perc 05 másodperc. 7. Csillag (ESC) 3 óra 17 perc 18 másodperc. 8. László (RAFC) 3 óra 18 perc. 9. Kredlinger (Németország) 3 óra 18 perc 10 másodperc. 10. b. Gudenus József (BSE) 3 óra 21 perc 51 másodperc. 11. Kosyna (Ausztria). A huszonhárom indulóból 19 futott be.

titkár közölte, hogy az utóbbi időben nemcsak az iparosok keresik fel betéteikkel a szövetkezetet, hanem mások is, ami bizonyoságot adja annak, hogy felismerték azt a teljes biztonságot, amit a szövetkezet nyújt. Az áruhitelostály működéséről beszélve, közölte, hogy ennek az osztálynak jelenleg 55 tagja van és eddig 6 millió 616470 lej hitelt vettek igénybe.

Egyforma elbánás

A titkári jelentést tapssal fogadták, majd ismét Reinhart Gyula elnök vette át a szót.

— Minden intézmény annyit ér — mondotta — mint amennyit a tagoknak nyújtani tud, majd kijelentette, hogy a szövetkezett közgyűlés résztvevőinek kell most megállapítani, nyújt-e valamit a szövetkezet. Áttért ezután azokra a rosszindulatú híresztelésekre, amelyekkel igazságtalanul elhalmozzák a szövetkezetet és annak vezetőit és kijelentette, hogy a legeklatánsabb cáfolat maga a betérjesztett jelentés, amely azt bizonyítja, hogy a szövetkezet meg fogja állani a helyét a jövőben is. Ismertette ezután a szövetkezet múltját, 1899-től, a megalakulástól egészen a mai napig. Elmondotta azokat a nehézségeket, amelyekkel a kezdő szövetkezetnek küzdenie kellett és amelyek között első helyet a tökehiány foglalta el. A viszonyok később, 1904-ben javultak, később azonban 1921-ben már felszámolásra gondoltak. Akkor elhatározták, hogy még egy utolsó akciót kezdenek. Az akció megindult, sikerrel járt, az iparosok először 40.000 lejt, majd 100.000 lejt adtak össze és az Iparosok Hitelszövetkezete elindult a siker után, amelyen egészen a mai napig haladt, amikor az ország egyik legfontosabb iparosbankja lett.

A történeti visszpillantás után Reinhart beszámolt arról, hogy az utóbbi időben az a jelszó kapott lábra, hogy minden iparosintézménynek külön vezetőséget kell választania és függetleníteni kell egymástól az egyes intézményeket. Állást foglalt ezen nézet ellen, mert ennek győzelme szembeállítaná egymással az egyes intézményeket és megbontaná az iparosok egységét. Leszövezi ezután, hogy

A szövetséget vezetői minden iparost egyformán elbánásban részesítették, soha nemzetiségi, vallási vagy faji különbséget nem tettek.

Cselekedni kell!

Gabos Jeddő dr. a szövetséget ügyésze tartott ezután rendkívül érdekes és nívós előadást. Visszapillantást vetett a száz év előtti helyzetre, amikor az angliai rochdalei takácsok megalapították az első szövetséget és azzal beirták nevüket a közgazdaság történelmébe. A mostani viszonyok között sem szabad panaszkodni, hanem cselekedni kell. Az aradi szövetséget minden iparos-vállalkozás központjává kell tenni. Minden iparos üzletreszt vásárol és saját intézményének tekinti a szövetséget. Nem szabad törődni az aknamunkával.

— Itt a nyilvánosság előtt üzenem a gáncsvetőknek, nein ijedünk meg az aknamunkától, hanem tovább haladunk utunkon, amely az iparosintézmények felvirágzásához és nagygyátételéhez vezet.

Kifejtette az ügyész ezután, hogy a jövőben a különböző szakmák részére termelőszövetséget kell létesíteni a hitelszövetséget egészíti ki és anyagi támogatásával. Másod-

szorban pedig országos iparosbankot kell létesíteni. — Biztosítsunk magunknak egy kis lapot Románia közgazdaságának történetéhez — fejezte be nagy tapsok között Gabos dr. beszédét.

Hilyer Mihály az iparosokat a szövetséget támogatására buzdítja, Fock Gábor, az Iparos-Otthon gazdája az Otthon nevében mond köszönetet a hitelszövetségetnek, amely hozzásegítette az építkezéshez. Glikk József az egyetértés megővésére hívja fel az iparosokat, Mizera József az igazgatóság működéséről emlékezik meg elismerően, Szarka László a temetkezési csoport nevében szavaz köszönetet a szövetségetnek, Friedmann Emil kereskedő pedig az áruhitelostály kereskedőtagjai nevében kíván sok szerencsét új helyiségében a hitelszövetségetnek. Probst Mihály építész, Szablóczky János, Geueon János és Molnár Lajos rövid felszólalása után Reinhardt Gyula zárja be a közgyűlést, kívánva, hogy az új helyiségekben megértés és béke uralkodjon és a hitelszövetséget új épülete legyen kijelölő pontja a nagy fellendülésnek.

A közgyűlés ezzel véget ért és résztvevői az Iparos-Otthon vendéglőjében maradtak együtt a késő déli órákig a legjobb hangulatban.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

„Védekezni kell a dumping ellen“

A francia kereskedelemügyi miniszter érdekes nyilatkozata — Rendeletek az orosz dumping letörésére

Budapest, október 13. Vasárnap este Budapestre érkezett Flandin francia kereskedelemügyi miniszter, aki ma hosszabb megbeszélést folytatott Bud Jánossal. Flandin nyilatkozott tudósítónknak és kijelentette, hogy az orosz dumping nagy veszedelmet jelent, tehát össze kell fogni ellene. Egyetlen mód, megteremtteni a népek szolidaritását, mert a nyomorban lévő népeknek egyedül nem lehet biztosítani Európa békéjét, csak együttes erőfeszítéssel.

Egyébként a francia kormány ma adta ki Flandin aláírásával ama rendeletét, hogy engedélyezte bizonyos államokból érkezett áruk-

nak Franciaországban való értékesítését, míg a másik, ugyancsak ma megjelent rendelet szerint az Oroszországból Franciaországba érkezett küldemények kirakása és értékesítése csak a kormány előzetes különleges engedélyével eszközölhető. A rendelet indokolása megemlíti, hogy ez a francia nép jogos önvédelme az orosz dumpinggal szemben. A magyar kormány ugyancsak rendeletet adott ki, melyben engedélyhez köti mindazon külföldről érkező áruk kirakását és értékesítését, amelyek olyan államokból érkeznek, amelyekkel Magyarországnak megkötött kereskedelmi szerződése nincsen. A rendelet tehát elsősorban Oroszországgal ellen irányul.

= Új részvénytársaság alakulása. Az elmúlt héten Aradon Berzovai Mészgyár R. T. cég alatt új részvénytársaság alakult, amelynek 1.500.000 lej az alaptőkéje. A társaság 150 darab, egyenként 10.000 lejes névértékű részvényt bocsát ki. Az igazgatóság tagjai a következők: Kornis Zsigmond, Kornis Zsigmondné szül. Roth Szidonia, Birtolanu Aurel és Birtolanu Aurelné szül. Pop Anna.

= Kényszeregyezséget kért egy parasztagda. Az elmúlt héten érdekes kényszeregyezségi kérelem érkezett a sighetri törvényszékhez. A kérelemnek az adott különös érdekessége, hogy egy japai módos parasztagda, — tehát nem iparrendéssel dolgozó és nem törvényszéki joggyűjtő cég. — névszerint Sima György kérte meg a kényszeregyezséget eljárás megindítását. Kérésében előadja, hogy anyagi összeomlását váltókezesége okozták. A kérelméhez mellékelte lejtár szerint: aktívái 300.000 lejt, passzívái pedig 246.000 lejt tesznek ki, úgyhogy 54.000 lejjel aktív. Sima 80 százalékos kielégítési kvótát ajánlott föl hitelezőinek, amelyet a kiegyenlítés jogerőre emelkedésétől számított három félévi részletben fizetne meg. Hitelezői között, többek között a következők szerepelnek: Banca Comerciala 11.000 lej, Casa Noastre 900 lej, dr. Szabó Endre ügyvéd 70 ezer lej.

= A Consum legújabb tőzsdei jelentése, pénzügyi hírel, állami közmunkák és közszállításokra vonatkozó beszámolója, az ország különböző piacain bekövetkezett újabb fizetésképtelenségek, a gabonapiac legújabb árjegyzései mind illetéleg igen hasznos információkat és adatokat tartalmaznak. Ez a román-magyar nyelvű közgazdasági lap hasznos munkatársa minden üzletembernek. Kérjen mutatványszámot a kiadóhivataltól: Cluj, Str. Babei, Nr. 2.

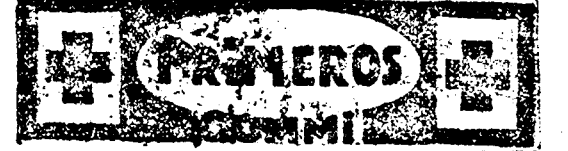
= A Credit telemtelte alaptőkéjét. A Credit kitélezési részvénytársaság hat hónappal ezelőtt alakult meg és mintegy nyolcvan aradi kereskedőt vont érdekkörébe. A részvénytársaság vasárnap délelőtt közgyűlést tartott, amelyet Zina Tibor nyitott meg. A gyűlésen egyhangulag elfogadták az alapszabálmódosításról előterjesztett tervezetet és elhatározták, hogy a 300 ezer lejes alaptőkét egy millió lejre emelik fel. Az elnök ezután szavazást rendelt el az üresedésben lévő bírálóbizottsági tagságra vonatkozóan. A szavazás során Szabó Gyula aradi kereskedővel töltötték be a bíráló-bizottsági tagságot.

= Az aradi fűszerkiskereskedők a nagyenyedi kereskedő-kongresszuson. Az aradi Fűszerkiskereskedők Szindikátusa Engel Gyula vezetésével az Iparkamarában értekezletet tartott, amelyen az aktuális problémák tárgyalása mellett elhatározták, hogy a Szindikátus külön is részt vesz a nagyenyedi kongresszuson és arra Engel Gyula elnök vezetésével Erdős Pál, Márkus Miksa, Juhász Gábor és Frisch Hermann vezetőségi tagjait küldi ki. A nagyenyedi kongresszuson Engel Gyula, a Szindikátus elnöke előadást tart az új italmérségi törvény anomáliáiról és ehhez a tárgyhoz Gartner Károly, Stern Ábrahám és Leitmann Jenő szövegezték hozzá, majd az értekezlet véget ért.

= Városi árlejtés aszfaltozási munkálatokra. Ma délből nyilvános árlejtést tartottak az aradi városi gazdasági hivatalban a Col. Paulian (Fábián László)-ucca aszfaltozására, amelyre a város sugárút létesítése céljából van szükség. Három ajánlat érkezett be: a Bitumen-cégé (Nagyvárad), a Rossi és Pellegrini és a nagyváradai Rosenfeld-cégé. Miután a két első ajánlat volt a legkedvezőbb, az árlejtési bizottság úgy határozott, hogy a munkálatot a Bitumen- és a Rossi és Pellegrini-cégek között osztja fel.

A modern higiénához

antiseptikumok, dezinfektánsok

garantálja annak bizonyos finomsága mellett a legnagyobb megbízhatóságot!

Kizárólag: **Primeros** gyártmányt kérjen.

Minden gyógyszerárban és drogériában kapható. Utánzatokat alacsony árúval visszautasítjuk!

CIROKOT minden many-nyiségben **vásárolók**
ELEK GYÖRGY seprő-gyár.
BUDAPEST, VI., Kertész-cs. uca 20-22.
Taviratem: Elek b. osn.
Budapest, telefon: 921-12.

Tüdőbetegek

teljes gyógyulást nyernek
Dr. GOSZTONYI VILMOS
GYÓGYINTÉZETÉBEN
BUDAKESZIN (Magyarország.)
Teljes ellátás orvosi gyógykezeléssel együtt 8 P.

Félremagyarazzák a népszámlálási törvényt az aradi városházán

Befejeződtek az előmunkálatok — A közigazgatási osztály álláspontja

Az aradi népszámlálás előkészítő munkálatai nagyrészt befejezést nyertek. A kiküldött városi titkosítók, akik a házaknál az összeírást végezték, befejezték munkájukat és most már az eredmények összesítésére kerül a sor. A város jövő évi költségvetésébe 250.000 lejt vetett fel a népszámlálás költségeinek fedezésére. Ebben már belefoglalják a decemberi általános népszámlálás minden költsége is.

A népszámlálással kapcsolatosan a közigazgatási osztály a törvény egyik szakaszának téves magyarázása alapján furcsa álláspontra helyezkedik. A ma általános számadatokért jelentkező újságírókat azzal utasították el, hogy a népszámlálási törvény végrehajtási utasítása megtiltja, miszerint az adatokat közölték és így a titkosan kezelt adatokat egyenesen a bucaresti népszámlálási központnak továbbítják. A közigazgatási hivatal bejelentése mindenestre meglepő, miután a népszámlálási törvény eme rendelkezése arra vonatkozik, hogy a bediktált személyi adatok titkosak és nyilvánosságra nem hozhatók. De semmiesetre sem érinti a titkosságot, mert senkinek nem lehet kárára, ha a lapok leközik, hány lakosa van Aradnak és mi a lakosság nemzetiségi, vagy vallási elosztása. Erre nem vonatkozik a törvény, amelyet tehát az aradi városházán félremagyarazzák. Az aradi megyeházán ezzel kapcsolatban is voltak és amikor ott befejeződtek a népszámlálási előzetes munkálatok, az általános adatokat készséggel bocsátották a sajtó rendelkezésére. Teljesen indokolatlan tehát a városi közigazgatási osztály titkolózása.

A szerkesztésért felelősen
SALÓ HENRI
fől.

NYILTÉK.

E rovat alatt közöltékért nem vállalunk felelősséget. FBLHIVÁS.

Egyik ügyfelem átvenni szándékozván Schwartz Sándorné, Str. Spiru Gheorghiu 11. (Akác-ucca) alatti vegyeskereskedését, felhívom a hitelszövetet, hogy követeléseiket 3 napon belül írodalmban jelentsék be, különben ügyfelem azokat tekintetbe nem veszi.

Dr. DEMIAN AUREL ügyvéd,
Arad, Str. Alexandri 2.

Bucuresti-i megbízásokat lelkijmeretesen, pontosan, olcsón intéz

Sándor Ferenc, Arad legregibb futár-irodája

Rádió műsor

— Romániai idő. —

KEDD, október 14.

Bucuresti, 13. Gramofon, 17. Sibiceanu-zenekar: Könnyű és román zene, 18.30. Sibiceanu-zenekar, 20. Gramofon, 21. Rádiózenekar, 21.45. Drosdowska énekesnő előadása, 22.15. Rádiózenekar, Budapest 10.15. A rádió házikvartettének hangversenye, 1.05. Gramofonhangverseny, 5. Józsa Rezső mesél a gyermekeknek, 6. Zsoldos Benő: „Erdély emiokai a magyar regvilágban II.” Felfolvassa: Radó Á. 6.30. A. m. kir. Folyamosság zenekarának hangversenye a Király-kávéházból, 7.30. Francia nyelvtanítás (Garzó M. dr.) 8.15. Kiss Ferenc előadói estje, 8.40. A Mándits-szalonzenekar hangversenye Szedő Miklós operacénekes közreműködésével, 9.40. Zongora-hegedű szonáták. Előadja: Stefiniai Imre kamaraművész (zongora) és Zathureczky Ede (hegedű), 10.45. Báró Wimpfen Iván franciayelvű előadása. — **Belgrád,** 18.30. Nemzeti zene gramofonon, 21. Rádiónégyes, Charpentier: Lujziszvit, 21.30. Zágráb, 23.45. Vendéglői zene. — **Prága,** 12.15. Francia operettek részletei gramofonon, 17.30. Délutáni zene, 21. Vasa Prszihoda hangversenye. — **Wien** 12. Híres olasz énekesek gramofonon, 16.20. Szórakoztató gramofon, 17.30. Hubermann Broniszláv Csajkovszkii hegedűversenyét játsza (gramofonon), 20.35. Játék két zongorán, Rawicz Maryan és Landaur Wal-

ter előadásában, 21. A Ghibellin-egyetemi énekkar vi-dám négyesének előadása, 22. A Sedlak-Winkler vonósnégyes Haydn F. dur és E-moll vonósnégyesét lát-sza, 23. Népszerű hangverseny. — **EGYÉB EUROPAI ÉRDEKESSÉGEK.** Katowice, 20.50. Paderewski „Man-ru” című háromfelvonásos operája Poznanból.

SZERDA, október 15.

Bucuresti, 13. Gramofon, 17. Moscopol-zenekar: Könnyű zene, 18.30. Moscopol-zenekar, 20. Gramofon, 21. Olasz nemzeti est. — **Budapest,** 10.15. Szalonzene-kari hangverseny, 13.05. Hangverseny, Közreműköd-nek: Géczy-Fazekas Klára (zongora) és Hegedűs Bébi (ének). Zongorán kísér Polgár Tibor, 5.10. Vadász Ti-bor novellái, 6.30. Operett-részletek és keringők, 7.40. Olasz nyelvtanítás. (Gallerani Bonaventura.) 8.15. Gramofonhangverseny, 9.15. A Nemzetközi Rádió Unió nemzeti estek sorozatában olasz-est, A magyar királyi Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye, Kar-nagy: Dohnányi Ernő dr. Közreműködik Fehér Ilonka hegedűművész, 11. A. m. kir. 1. honvédszolgálat zenekarának hangversenye. — **Belgrád,** 18.30. Rádió-négyes, 21. Farkas Lucy zongoraművész játéká, 21.30. Ljubljana, 23.45. Kávéházi zene. — **Prága,** 12.15. Gramofon, 17.30. Délutáni zene, Fibich 30. halotti napia alkalmából, 20.30. Olasz-est, Pergolesi: „Az urhatnám szolgáló” c. egyfelvonásos operája, 22.30. Fibich: Kvintett. — **Wien,** 12. Régi és új divatos dalok gramofonon, 14.10. A Lauer-négyes játéka gramofonon, 14.25.

Híres énekkarok gramofonon, 16.20. A Hauptmann-zekar játéka, 20.35. Wazek-zenekar, 22.05. Molnár Ferenc négy jelenete, Utána Steiner Ferenc kamaracéne-kes Mahler-dalokat ad elő Majd a Silving-Geissler-zenekar játéka Kornau Eduard közreműködésével.

Megjelent az új

TRIOIRON

magnessistem

R. W. (piros)

az eddigi W (unit) hangdoboz tökéletesített ki-vitele.

Triotron csövek és hangszórók legjobb-bak az egész világon.

APRÓ HIRDETÉSEK.

AZ APRÓHIRDETÉSEK DIJÁT SZAVAK SZERINT SZÁMITJUK. Minden szó nétköznap 4, vasárnap 6 Lej, vastagabb betűvel 8, illetve 10 Lej. A legkisebb hirdetés ára 10 szócéj hétköznap 40, vasárnap 50 Lej. A vastagabb betűvel ki-vánt szavak aláhuzandók. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely ere-dei alakjában nem közölhető megváltoztassa. Csak válaszbélyeggel ellátott kérdezősködésre válaszolunk. Ajánlatok feligés levelek továbbítására megfelelő postabélyeg csatolását kellük. A kiadóhivatal telefon száma 151. A hirdetések-re vonatkozó felvilágosítást a kiadóhivatal adja meg.

▲ ▲ HIRDETÉSEKEJ DÉLUTÁN 5 ÓRAIG VESZÜNK FEL. ▲ ▲

ALKALMAZÁS.

NEGYVEN EV körüli nő állást keres, mint háztartásnő, vagy házkiszasszony. Cím: Rovine 102. sz. Aradmegye. 4178

EGYEDÜLALLO szerény urinő, kitűnően főz, mint háztartásnő, sokéves bizonyítványokkal állást keres bárhol. — Szíves ajánlatokat „Nem aradi” jelűre Rudolf Mo-sa Arad lár.

KÖNYVELÉSBE, minden irodai teendőkben jártas tisztviselő, román, német, francia nyelvtudással, állást keres. Címeket az Aradi Közlöny kiadójába. 4177

HAZMESTÉRPÁR, gyermektelen, keres-tetik, asszony „mindenes” lakartásért lakást, csekély fizetést kap. Haász iroda Str. Eminescu (Deák F.-u.) 12. 4050

LAKÁS.

TISZTA SZOBA, konyha, vízvezetékkel, villanyal, magános nőnek kiadó, volt Wesselényi-ucca 20. 4167

MODERN kétszobás lakás kiadó. (Calea Saguna 133. (vált Választó-ucca.) 4172

KÉTSZOBÁS garcon lakás butorozva, vagy anélkül kiadó. Bul. Draganina No. 28. I. emelet. 4170

KÜLONBEJARATU butorozott szoba fürdőszobával kiadó. Str. Crisan (Karolina-ucca) 5 4174

KIADÓ a volt Szabadság-tér közvetlen közelében 2 szoba, előszoba, konyhából álló lakás. Cím: Calea Banatului (v. Asztalos Sándor-u.) 3. 800

Kiadó

négy-szobás, fürdőszobás, konyhás lakás éléskamrá-val és pincével azonnal-ra a Piata Avram Iancu (v. Szabadság-tér) sarkú-nál. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 250

CSINOSAN butorozott szoba november 1-re kiadó. Str. Granicerilor 18. 4771

HAROMSZOBÁS modern lakás novem-ber 15-re kiadó. Str. Consistoriului 87.

KIADÓ háromszobás, központi fűtéses, teljesen modern lakás és üzlethelyiségek a volt Bohus-palotában, Banca Romá-nească 3966

II. EMELETEN 3 szobás, uccai lakás fürdőszobával november 1-től kiadó, volt Szabadság-tér 5-6. 4185

HAROM vagy két igen szép uccai szoba esetleg telefontal, november 1-re kiadó. Ugyanott szép uccai szoba október 15-re Szántay-palota első emelet, fülépeső. 4109

IRODÁNAK alkalmas szép nagy uccai helyiség kiadó a Bul. Regina Maria 21. sz. I. emeletén. 41

ÖTSZOBÁS modern, parkettás, fürdő-szobás, parkirozott kertből álló magán-ház a város központjában kiadó, azon-nal elfoglalható. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 4153

EGYSZOBÁS konvhas lakás főtéren kiadó Cím az Aradi Közlöny kiadó-hivatalában. 200

KET szoba, konvhas I-ső emeleti lakás a Szabadság-tér sarkánál kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában

VÉTELESI ELADÁS.

JO ÉS OLCSÓ zongorák Melis J.-nél Str. N. Pompiliu 21. (Kasza-ucca) kapható. 2498

BŐRÖRNITURA, férfi és női bundák, hűntaszék, antik butorok, perzsaszőnye-gek, komplett szobaberendezések, antik órák, ezüst evőeszközök, kis ezüsttál-cák, tükrök, vitrinek, álló villanylámpák, hegedűk, zongorák, festmények, asztal-ök, szekrények, horgolt és filéteritök, nagy japán váza, kristály toalett kész-let, fotelök, uriszoba, 3-as Wertheim-kassza stb. eladó. SALGÓNÉ bizományi üzlete Str. Horia 1. (Széchenyi-ucca) Neuman-palota. 1000

DIKTAFON, kis autógajzer kézműsáshoz, írógép, irattári háromajtós szekrény, tükrös mosdó, plüsdívány, eadók. Mi-norita-palota, I. kapu, II. emelet 3. 4168

Oszi ruhákat, kabátokat **fest, tisztít:**

KNAPP

v. Weitzer-u. 11. — v. Magyar-u. 10.

Oszi ruhák, bőrkabátok

festését, tisztítását legazebben végzi:

Krebsz J.

v. Boros Béni-tér 51.
v. Deák Ferenc-u. 1.

HUNGARIA

Nagyszálloda

BUDAPEST,

a Dunaparton. Előkelő otthon! Polgári árak!
Táviratcím: „HUNGARIOTEL”.

NŐI RUHÁK, kabátok kis termetre olcsón eladók. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 4169

JOHANGU ZONGORA eladó vagy bére-kapható Str. Marasesti (Kossuth-u.) 59

KERÜSEK bizomány üzletembe keleti perzsaszőnyegeket, ezüsttárgyakat, már-kás porcellánokat, vitrineket, antik komó-dokat, komplett szobaberendezéseket, elő-szobafalakat, sezlonekat, szőrméket, dísz-tárgyakat stb. s azok gyors eladásáról gondoskodom. SALGÓNÉ, Str. Horia 1. Neuman-palota. 1000

MACULATURA PAPIR 5 kgros csomag-gokban, rondkivül olcsón kapható az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 500

Iparosok bevásárlási

könyveivel 6 havi hiteltre készpénzaron vásárolható

I. osztályu tűzifa.

Elárusítás ölszámra és kimérve, házhoz szállítva.

SZÉKELY VIKTOR Arad,

Str. Dna Balasa 78, (Borona- és Demeter-uccák sarkán.) 24

Bankkölcsonöket

házakra és földekre legolcsóbb kamattal azonnal folyósítat:

HATSCHEK, bankbizományos, Arad, Strada Marasesti (Kossuth-ucca) 58-60., földsz. 4. 4067

Tűzifára kérjen ajánlatot nagyban és kicsinyben

Boros Jenő

fa- és széna-telepén, volt Óvár-tér és Hajó-ucca sark. — Telefon 591.

Bankkölcsonöket

házakra, földekre legolcsóbb kamattal mellett a legelőnyösebb feltételekkel azonnal folyósítatok. **Haász Albert** irodája, Arad, Str. Eminescu (Deák Ferenc-u.) 12. sz. Alapítatott 1919. évben.

Hirdessen a 45 éve fennálló „Aradi Közlöny”-ben

MARTON JAKAB angol uriszabó ARAD, Piata Avram Iancu 10.

Elsőrendű őszi és téli angol szövethülönlegességek meg-érkeztek. Mérsékelt árak!